

Til Universitetets studiekomité
Fra Universitetsdirektøren

Sakstype: Orienteringssak
Motesaksnr.: 0-sak 1
Møtenr. 5-08
Møtedato: 22. mai 2008
Notatdato: 14. mai 2008
Arkivsaksnr.: 2008/ 7134
Saksbehandler: Studieavdelingen v/ Kirsti Margrethe Mortensen

---

Revisjon av emnegrupper i nordisk språk og litteratur på henholdsvis 60 og 80 studiepoeng innenfor Lektor- og adjunktprogrammet

Henvisning til lovverk, plandokumenter og tidligere behandling i styret:

- Lov 1. april 2005 nr.15 om universiteter og høyskoler
- Forskrift studier og eksamener ved Universitetet i Oslo av 20.12.2005 med senere endringer

Hovedproblemstillinger i saken:

Programrådet for Lektor- og adjunktprogrammet (LAP) ønsker fra og med høsten 2008 å revidere emnegruppene på henholdsvis 60 og 80 studiepoeng i nordisk språk og litteratur innenfor LAP-programmet. Bakgrunnen for endringen er at norskfaget i skolen, i forbindelse med Kunnskapsløftet, har gjennomgått en grunnleggende forandring.

Institutt for lingvistiske og nordiske studier (ILN) har, på bakgrunn av et omfattende komitearbeid, foreslått en revisjon av emnegruppene. Forslaget ble behandlet av Programrådet for LAP 15. februar 2008, og ble med noen forutsetninger vedtatt. Disse forutsetningene er bekreftet fra ILN, og ligger til grunn for det forslaget som ble oversendt rektor. Administrasjonen for LAP-programmet har dessuten vært i kontakt med Det humanistiske fakultet, og fakultetet hadde ingen innsigelser mot revisjonen.

Normalt skulle en sak som dette først vært behandlet i Studiekomiteen før den ble oversendt til rektor. Studiekomiteens møte i april ble avlyst, og universitetsdirektøren var av den oppfatning at saken er ukontroversiell. Saken ble behandlet av rektor 29. april 2008 og følgende vedtak ble fattet:

Rektor vedtar herved å opprette de nye emnegruppene på henholdsvis 60 og 80 studiepoeng i nordisk språk og litteratur innenfor Lektor - og adjunktprogrammet fra og med høstsemesteret 2008, jf vedlegg.

Konsekvenser for økonomi, bemanning og lokaliteter:

Revisjonen av emnegruppene i nordisk krever en nedlegging av 3 emner a 10 studiepoeng og opprettelse av et nytt emne på 10 studiepoeng. Dette vil imidlertid ikke medføre vesentlige endringer innenfor de eksisterende bemannings- og økonomiske rammene.

FORSLAG TIL VEDTAK:

Rektors vedtak tas til etterretning

Vedlegg: Kopi av notat av 29. april 2008 fra universitetsdirektøren til rektor

Til Universitetsstyret v/ rektor
Fra Universitetsdirektøren

Sakstype: Vedtak
Notatdato: 29.4.2008
Arkivsaksnr.: 2008/7134
Saksbehandler: Kirsti Margrethe Mortensen, studieavdelingen

Revisjon av emnegrupper i nordisk språk og litteratur på henholdsvis 60 og 80 studiepoeng innenfor Lektor- og adjunktprogrammet

Henvisning til lovverk, plandokumenter og tidligere behandling i styret:

- Lov 1. april 2005 nr.15 om universiteter og høyskoler
- Forskrift studier og eksamener ved Universitetet i Oslo av 20.12.2005 med senere endringer

Hovedproblemstillinger i saken:

Programrådet for Lektor- og adjunktprogrammet (LAP) ønsker fra og med høsten 2008 å revidere emnegruppene på henholdsvis 60 og 80 studiepoeng i nordisk språk og litteratur innenfor LAP-programmet. Bakgrunnen for endringen er at norskfaget i skolen, i forbindelse med Kunnskapsløftet, har gjennomgått en grunnleggende forandring.

Institutt for lingvistiske og nordiske studier (ILN) har, på bakgrunn av et omfattende komitearbeid, foreslått en revisjon av emnegruppene. Forslaget ble behandlet av Programrådet for LAP 15. februar 2008, og ble med noen forutsetninger vedtatt. Disse forutsetningene er bekreftet fra ILN, og ligger til grunn for det forslag som nå oversendes rektor. Administrasjonen for LAP-programmet har vært i kontakt med Det humanistiske fakultet, og fakultetet hadde ingen innsigelser mot revisjonen.

Normalt skulle en sak som dette først vært behandlet i Studiekomiteen før den ble oversendt til rektor. Studiekomiteens møte i april ble avlyst, og universitetsdirektøren er av den mening at saken er ukontroversiell. Den oversendes derfor direkte til rektor, og vedtaket vil gå i kopi til Studiekomiteens.

Konsekvenser for økonomi, bemanning og lokaliteter:

Revisjonen av emnegruppene i nordisk krever en nedlegging av 3 emner a 10 studiepoeng og opprettelse av et nytt emne på 10 studiepoeng. Dette vil imidlertid ikke medføre vesentlige endringer innenfor de eksisterende bemannings- og økonomiske rammene.

FORSLAG TIL VEDTAK:

Rektor vedtar herved å opprette de nye emnegruppene på henholdsvis 60 og 80 studiepoeng i nordisk språk og litteratur innenfor Lektor - og adjunktprogrammet fra og med høstsemesteret 2008, jf vedlegg.

Vedlegg: Notat av 12.3.2008 fra universitetsdirektøren til Universitetets studiekomite

med vennlig hilsen

Gann-Elin Aa. Bjørneboe
universitetsdirektør

Monica Bakken
studiedirektør

Godkjent av

Geir Eflingsrud
rektor

29.4.2008

Til Universitetets studiekomité
Fra Universitetsdirektøren

Sakstype: Vedtakssak
Motesaksnr.:
Motenr. 03/07
Møtedato: 3. april 2008
Notatdato: 12. mars 2008
Arkivsaksnr.:
Saksbehandler: Siri Høgseth, siri.hogseth@uv.uio.no

**REVISJON AV EMNEGRUPPER I NORDISK SPRÅK OG LITTERATUR PÅ
HENHOLDSVIS 60 OG 80 STUDIEPOENG**

Henvisning til lovverk, plandokumenter og tidligere behandling i styret:
Forskrift om studier og eksamener ved UiO

Hovedproblemstillinger i saken:

Programrådet ved Lektor- og adjunktprogrammet ønsker å revidere 60 og 80 studiepoengs emnegrupper i nordisk på LAP-programmet.

Konsekvenser for økonomi, bemanning og lokaliteter:

Den nye emnegruppen i nordisk inneholder nedleggelse av tre emner samt opprettelse av ett nytt, og vil således ikke føre til økte krav til ressurser som økonomi, bemanning og lokaliteter.

FORSLAG TIL VEDTAK:

Studiekomiteen anbefaler universitetsledelsen å opprette de nye emnegruppene på 60 og 80 studiepoeng i nordisk innenfor Lektor- og adjunktprogrammet fra og med høstsemesteret 2008.

Vedlegg:

Notat fra Lektor- og adjunktprogrammet datert 12. mars 2008
Notat fra Institutt for lingvistiske og nordiske studier datert 4. desember 2007
Notat fra LAP-administrasjonen til ILN datert 20. februar 2008
Notat fra ILN til LAP-administrasjonen datert 5. mars 2008
Oversikt over overgangsordninger mellom gammel og ny ordning

FRA UNIVERSITETSDIREKTØREN

Sakstype: Vedtakssak
Saksnr.
Møte nr.: .....
Møtedato: 3. april 2008
Notatdato 12. mars 2008
A-saksnr.: .... / .....
Saksbehandler: Siri Høgseth

NOTAT

TIL

UNIVERSITETETS STUDIEKOMITE

Revisjon av emnegrupper i nordisk språk og litteratur på henholdsvis 60 og 80 studiepoeng

Bakgrunn

Lektor- og adjunktprogrammet har fått en henvendelse fra Institutt for lingvistiske og nordiske studier som ønsker å revidere emnegruppene på 60 og 80 studiepoeng i nordisk innenfor Lektor- og adjunktprogrammet.

Bakgrunnen for henvendelsen er at norskfaget i skolen har gjennomgått en grunnleggende forandring i og med innføringen av Kunnskapsløftet. Institutt for lingvistiske og nordiske studier har derfor satt ned en komité for å vurdere de eksisterende emnegruppene opp mot det nye norskfaget. De har på bakgrunn av dette arbeidet kommet med forslag til revisjon av emnegruppene.

Innhold og oppbygging av emnegruppene

Den gjeldende 60-gruppen:

NOR1103 – Nordisk, særlig norsk, språk og litteratur før 1800 (10 sp)
NOR1104 – Nordisk, særlig norsk, språk etter 1800 (10 sp)
NOR1105 – Språkstruktur og tekst (20 sp)
NOR1300 – Nordisk, særlig norsk, litteratur 1800-2000 (20 sp)

Forslag til ny oppbygging av 60-gruppen:

40 sp obligatoriske emner:

- 20 sp i litteraturvitenskap: NOR1300 (20 sp)
- 20 sp i språk- og tekstvitenskap: NOR1100 med revidert emnebeskrivelse (10 sp) og NOR11X1 (nytt tekstvitenskapelig emne, 10 sp)

20 sp velges fritt blant alle NOR-, NOAS-, NFI-, ISL-, NAVN-, LEKS- og RETKOM-emner på 1000- og 2000-nivå.

Den gjeldende 80-gruppen:

NOR1103 - Nordisk, særlig norsk, språk og litteratur før 1800 (10 sp)

NOR1104 - Nordisk, særlig norsk, språk etter 1800 (10 sp)

NOR1105 - Språkstruktur og tekst (20 sp)

NOR1300 - Nordisk, særlig norsk, litteratur 1800-2000 (20 sp)

Enten NOAS2102 - Andrespråksundervisning og andrespråkslæring (10 sp) eller NOAS2103 - Skriftkyndighet i et andrespråksperspektiv (10 sp)

Enten NOR2130 - Elevtekster (10 sp) eller et emne fra NOR2300-serien, dvs. et emne på 2000-nivå i nordisk litteratur (10 sp)

Forslag til ny oppbygging av 80-gruppen:

40 sp obligatoriske emner:

- 20 sp i litteraturvitenskap: NOR1300 (20 sp)
- 20 sp i språk- og tekstvitenskap: NOR1100 med revidert emnebeskrivelse (10 sp) og NOR11X1 (nytt tekstvitenskapelig emne, 10 sp)

40 sp velges blant alle NOR-, NOAS-, NFI-, ISL-, NAVN-, LEKS- og RETKOM-emner på 1000- og 2000-nivå men minst 2 av emnene må være på 2000-nivå

Fakultetets behandling

Administrasjonen for Lektor- og adjunktprogrammet har vært i kontakt med Det humanistiske fakultet vedrørende saken. Fakultetet hadde ingen innsigelser mot revisjonen.

Lektor- og adjunktprogrammets behandling

Saken ble behandlet i Programrådet for Lektor- og adjunktprogrammet 15. februar. Det ble fattet følgende vedtak:

”Programrådet slutter seg til forslaget om nye emnegrupper, men har følgende bemerkninger: Programrådet forutsetter at det i sammensetningen av 80-emnegruppen er spesifisert krav til emner på 2000-nivå. Programrådet forutsetter videre at emnet NOR11X1 er vedtatt opprettet. Saken videresendes studiekomiteen.”

Etter møtet ble det gjort en henvendelse til ILN vedrørende forutsetningene om at det er krav til emner på 2000-nivå i 80-emnegruppen samt at emnet NOR11X1 er vedtatt opprettet, i brev datert 20.02.2008. ILN bekreftet disse forutsetningene i brev datert 05.03.2008.

Vurdering

Lektor- og adjunktprogrammet ønsker å imøtekomme ønsker fra fagmiljøene om å tilby fag som i størst mulig grad gjenspeiler fagene som tilbys i skolen.

Med innføringen av kunnskapsløftet har norskfaget gjennomgått store forandringer. Faget skal nå tilbys alle elever, også de som tidligere fulgte lærerplanen i norsk som andrespråk for

språklige minoriteter. Det er også gjort store endringer i fagets innhold. Det stilles dermed helt andre krav til norsklærere etter innføringen av Kunnskapsløftet. Lektor- og adjunktprogrammet ser absolutt behovet for at norsklærerutdanningen på LAP må tilpasses det nye norskfaget.

Det er en bredt sammensatt komité som har utarbeidet forslaget, innstillingen har også vært på høring i fagmiljøet og kommentarer er innhentet fra Institutt for lærerutdanning og skoleutvikling samt instituttstyret ved ILN. Saken ble også behandlet i Programrådet for LAP der det også sitter representanter for skolen. Forslaget legger i tillegg til endring i emner, også opp til en større grad av valgfrihet. Dette fordi det nye norskfaget er så omfattende at det ikke kan dekkes innenfor rammen av en 60- eller 80-gruppe.

Det er foreslått overgangsordninger for studenter som allerede har påbegynt 60- og 80-gruppen i nordisk i LAP, se tabell under samt vedlegg fra ILN.

Nordisk 60- og 80-emnegruppe, innpassing av emner fra gammel ordning inn i ny ordning:

Gammel ordning:	Inngår som i ny ordning:
NOR1300	NOR1300
NOR1105	NOR1101 og NOR11X1
NOR1103	Valgfri*
NOR1104	Valgfri*

* 40 sp (20 sp for 60-gruppen) velges blant alle NOR-, NOAS-, NFI-, ISL-, NAVN-, LEKS- og RETKOM-emner på 1000- og 2000-nivå, men for 80-gruppen må minst 2 av emnene må være på 2000-nivå. NOR1103 og NOR1104 kan inngå som valgfrie emner i denne valgfrie delen.

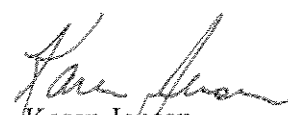
Utover det som er dokumentert i vedleggene fra ILN (søknad og oversikt over overgangsordninger) har ILN i tillegg opplyst om at det vil bli tilbudt undervisning i NOR1103 og NOR1104 til og med høsten 2008.

Den nye emnegruppen i nordisk inneholder nedleggelse av tre emner samt opprettelse av ett nytt, og vil således ikke føre til økte krav til ressurser som økonomi, bemanning og lokaliteter.

Forslag til vedtak

Studiekomiteen anbefaler universitetsledelsen å opprette de nye emnegruppene på 60 og 80 studiepoeng i nordisk innenfor Lektor- og adjunktprogrammet fra og med høstsemesteret 2008.

Monica Bakken
Studiedirektør
e.f.

Karen Jensen
dekan

Til: Programrådet for Lektor- og adjunktprogrammet

**Institutt for lingvistiske og
nordiske studier**

Saksbehandler: LBA

Dato: 04.12.2007 **Saksnr.:** 05/4035 **Sakseier:** -6/333

Postboks 1102, Blindern
0317 Oslo

Telefaks: +47 22 85 71 00

E-post: henvendelser@iln.uio.no

Nettadresse: <http://www.hf.uio.no/iln>

Søknad om endring i oppbyggingen av 60- og 80-gruppen i nordisk språk og litteratur innenfor Lektor- og adjunktprogrammet

Institutt for lingvistiske og nordiske studier (ILN) søker om å få endre 60- og 80-gruppen i nordisk språk og litteratur innenfor Lektor- og adjunktprogrammet.

Bakgrunnen for søknaden er et ønske om å tilpasse disse emnegruppene skolens behov etter innføringen av det nye læreplanverket Kunnskapsløftet.

En komité nedsatt av ILN 2. mai 2007 har bl.a. jobbet med å vurdere de eksisterende emnegruppene opp mot dette behovet og de endringene ILN her søker om å få godkjent, er resultatet av dette arbeidet.

Komiteens medlemmer var:

- Professor Per Thomas Andersen
- Stipendiat Jonas Bakken
- Professor Anne Golden
- Professor Frøydis Hertzberg (eksternt medlem)
- Studiekonsulent Barbro Bredesen Opset
- Førsteamanuensis Arne Torp

Komiteens innstilling har vært til høring i fagmiljøet, kommentarer er også innhentet fra ILS og instituttstyret ved ILN har blitt orientert.

Endringene går dels på innhold i allerede eksisterende emner, dels på sammensetningen av emnene i emnegruppene og på graden av valgfrihet innenfor emnegruppene.

Endringer i faget norsk

Norskfaget i skolen har gjennomgått en grunnleggende forandring i og med innføringen av Kunnskapsløftet. For det første skal faget tilbys alle elever, også de elevene som tidligere fulgte læreplanen i norsk som andrespråk for språklige minoriteter. For det andre er det gjort store endringer i fagets innhold. Norskfaget fremstår som et langt mer omfattende fag enn tidligere. Mange tradisjonelle emner har riktignok blitt tonet og dimensjonert ned, men de er fortsatt med. I tillegg har det kommet til en rekke nye emner og perspektiver. Det stilles med andre ord helt andre krav til norsklærere i dag enn før innføringen av Kunnskapsløftet.

Når norsklærerutdanningen på LAP skal tilpasses dette nye norskfaget, ligger det en utfordring i hvordan disse nye, omfattende kravene kan imøtekommes innenfor rammen av en 60- og en 80-gruppe.

Den løsningen ILN anser som mest hensiktsmessig, er å la begge emnegruppene omfatte *både obligatoriske og valgfrie emner*. Ved å gjøre enkelte emner obligatoriske, sikrer man en viss felles grunnkompetanse hos alle framtidige norsklærere, mens de valgfrie emnene gjør det mulig for studentene å spesialisere seg innenfor de fagområdene de opplever som mest relevante.

Ingen norsklærer vil etter en slik ordning ha utdanning innenfor alle områder av faget, men når hver av lærerne har sin egen individuelle spesialisering, vil norskseksjonen på den enkelte skolen samlet ha spesialistkompetanse innenfor de fleste områder, og lærerne vil kunne trekke veksler på hverandres kunnskap. Arbeidsmåtene i dagens skole legger også opp til en slik vitensdeling mellom kollegaene: Den enkelte lærer er ikke overlatt til seg selv og sin egen klasse, men arbeider i team både innad i fagseksjonen og med lærere i andre fag.

Dessuten er det ikke lenger slik at en høyere utdanning er ferdig det øyeblikk man har oppnådd en akademisk grad og går ut i arbeidslivet. Etter- og videreutdanning (EVU) har blitt et sentralt satsingsområde i det norske utdanningssystemet, og norsklærerne vil ha anledning til å komplettere sin fagkompetanse i løpet av yrkeskarrieren gjennom EVU-tilbudene ved norske universiteter og høyskoler, deriblant ILN.

60-gruppen i nordisk

Gjeldende 60-gruppe:

- NOR1103 - Nordisk, særlig norsk, språk og litteratur før 1800 (10 sp)
- NOR1104 - Nordisk, særlig norsk, språk etter 1800 (10 sp)
- NOR1105 - Språkstruktur og tekst (20 sp)
- NOR1300 - Nordisk, særlig norsk, litteratur 1800-2000 (20 sp)

Forslag til ny oppbygning av 60-gruppen

Komiteen foreslår følgende nye oppbygning av 60-gruppen i nordisk på LAP:

- 40 sp obligatoriske emner:
  - 20 sp i litteraturvitenskap: NOR1300 (20 sp)
  - 20 sp i språk- og tekstvitenskap: NOR1100 med revidert emnebeskrivelse (10 sp) og NOR11X1 (nytt tekstvitenskapelig emne, 10 sp)
- 20 sp velges fritt blant alle NOR-, NOAS-, NFI-, ISL-, NAVN-, LEKS- og RETKOM-emner på 1000- og 2000-nivå.

Begrunnelse for fordelingen av obligatoriske og valgfrie emner

Ved å gjøre 20 sp i litteraturvitenskap og 20 sp i språk- og tekstvitenskap obligatorisk sikrer man at studentene får en innføring i de tradisjonelle hoveddisiplinene i norskfaget. Samtidig sikrer man at alle studenter oppfyller opptakskravet til norskdidaktikkstudiet ved ILS. Norsk som andrespråk blir ivaretatt gjennom å trekkes inn i NOR1100. Ved å gjøre 20 sp valgfrie gis studentene mulighet til velge sin egen faglige profil. De kan velge emner fra to ulike fagområder eller fordype seg innenfor ett område gjennom å ta 20 sp innenfor dette. De kan også fordype seg innenfor norsk som andrespråk.

Begrunnelse for NOR1300

NOR1300 gir en innføring i nordisk, særlig norsk, litteratur fra perioden 1800-2000, samtidig som studentene blir kjent med de sentrale litteraturvitenskapelige fagtermene og får øving i analyse av tekster i ulike sjangrer. Studentene får også veiledning i å skrive litteraturvitenskapelige oppgaver. Til sammen dekker dette mange av norsklæreplanens kompetansemål, både målene for litteraturhistorie på Vg1, Vg3 og delvis Vg2 og de mange målene som gjelder analyse, tolkning og produksjon av skjønnlitterære tekster i ulike sjangrer.

Begrunnelse for NOR1100 og et nytt tekstvitenskapelig emne

I den nye norsklæreplanen legges det stor vekt på at elevene skal lære det språket og de sjangrene og skrivemåtene de trenger for å kunne fungere i dagens samfunn. I tillegg har undervisningen i norsk språk tatt en dreining mot komparativ språkvitenskap: Det norske språkssystemet skal sammenlignes både med norrønt og med andre språk (nordiske språk, samisk m.m.). Det er derfor viktig at de som utdanner seg til norsklærere, får en grunnleggende innføring i norsk grammatikk og i tekstvitenskap (tekstlingvistikk, sjangerteori osv.), og at de får øving i å studere det norske språkssystemet komparativt

80-gruppen i nordisk

Gjeldende 80-gruppe:

- NOR1103 - Nordisk, særlig norsk, språk og litteratur før 1800 (10 sp)
- NOR1104 - Nordisk, særlig norsk, språk etter 1800 (10 sp)
- NOR1105 - Språkstruktur og tekst (20 sp)
- NOR1300 - Nordisk, særlig norsk, litteratur 1800-2000 (20 sp)
- Enten NOAS2102 - Andrespråksundervisning og andrespråklæring (10 sp) eller NOAS2103 - Skriftkyndighet i et andrespråksperspektiv (10 sp)
- Enten NOR2130 - Elevtekster (10 sp) eller et emne fra NOR2300-serien, dvs. et emne på 2000-nivå i nordisk litteratur (10 sp)

Forslag til ny oppbygning av 80-gruppen

Komiteen foreslår at 80-gruppen i nordisk på LAP inneholder de samme obligatoriske emnene som 60-gruppen. I tillegg velger studentene 40 sp blant NOR-, NOAS- og NFI-emnene på 1000- og 2000-nivå. Oppbygningen av 80-gruppen blir altså:

- 40 sp obligatoriske emner:
  - 20 sp i litteraturvitenskap: NOR1300 (20 sp)
  - 20 sp i språk- og tekstvitenskap: NOR1100 med revidert emnebeskrivelse (10 sp) og NOR11X1 (nytt tekstvitenskapelig emne, 10 sp)
- 40 sp velges fritt blant alle NOR-, NOAS-, NFI-, ISL-, NAVN-, LEKS- og RETKOM-emner på 1000- og 2000-nivå.

Nye skoler relevante emner

I tillegg til ovennevnte endringer, er det foreslått opprettet nye skoler relevante emner som vil kunne velges blant 20 sp frie emner innenfor både 60- og 80-gruppen.

Med Kunnskapsløftet har samtidslitteraturen fått en enda sterkere posisjon i skolen enn tidligere, og samtidslitteratur er et emne som skolen stadig etterlyser evu-tilbud innenfor. ILN foreslår derfor at det opprettes et eget emne i samtidslitteratur på 2000-nivå. Samtidslitteraturens skildring av kulturmøter og kulturelt mangfold vil være et sentralt tema i dette emnet.

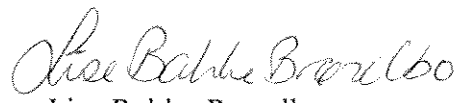
I den nye læreplanen i norsk har sammensatte tekster blitt ett av fagets fire hovedområder – ved siden av muntlige tekster, sammensatte tekster og språk og kultur. ILN foreslår således et nytt emne på 2000-nivå i sammensatte tekster. Emnet klassifiseres som et litterært emne, men instituttets tekstvitenskapelige fagmiljø trekkes også inn.

ILN har ikke utarbeidet detaljerte emnebeskrivelser for de endrede og de nye emnene ettersom vi ønsket å søke programrådet om godkjenning av endringene først. Dersom programrådet godkjenner endringene, vil vi sørge for at detaljerte emnebeskrivelser foreligger så fort som mulig.

ILN's mål er å kunne realisere emneendringene f.o.m. høsten 2008, vi ber derfor om å få tilbakemelding fra programrådet senest 15. februar 2008.

Med vennlig hilsen

Lasse Morten Johannesen
Undervisningsleder

Lise Bakke Brøndbo
Studieleder

UNIVERSITETET I OSLO
DET UTDANNINGSVITENSKAPELIGE FAKULTET

NOTAT

Til: Institutt for lingvistiske og nordiske studier

Det utdanningsvitenskapelige fakultet
Fakultetssekretariatet
Postboks 1161 Blindern

Saksbehandler: Siri Høgseth, siri.hogseth@uv.uio.no

Telefon: 22 85 82 76

Telefaks: 22 85 82 41

E-post:

Nettadresse: www.uv.uio.no

Dato: 20.02.08 Saksnr.: 2008/560 Sakseier:

-1/333

Vedr. søknad om endring av oppbygging av 60- og 80-gruppen i nordisk språk og litteratur innenfor Lektor- og adjunktprogrammet

Deres søknad om endring i oppbyggingen av 60- og 80-gruppen i nordisk språk og litteratur innenfor Lektor- og adjunktprogrammet ble behandlet i Programrådet for LAP fredag 15.2.08 og det ble fattet følgende vedtak:

Vedtak:

Programrådet slutter seg til forslaget om nye emnegrupper, men har følgende bemerkninger: Programrådet forutsetter at det i sammensetningen av 80-emnegruppen er spesifisert krav til emner på 2000-nivå. Programrådet forutsetter videre at emnet NOR11X1 er vedtatt opprettet. Saken videresendes studiekomiteen.

Vi vil gjerne ha tilbakemelding fra dere vedrørende de to bemerkningene før saken oversendes studiekomiteen.

Med hilsen

Hanna Ekeli
rådgiver
e.f.

Siri Høgseth
rådgiver

UNIVERSITETET I OSLO
DET HUMANISTISKE FAKULTET

NOTAT

Til: Programrådet for LAP v/Siri Høgseth

Institutt for lingvistiske og
nordiske studier

Postboks 1102, Blindern
0317 Oslo

Telefaks: +47 22 85 71 00

E-post: henvendelser@iln.uio.no

Nettadresse: <http://www.hf.uio.no/iln>

Saksbehandler: Lise Bakke Brøndbo

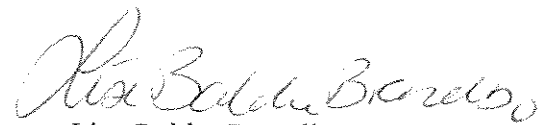
Dato: 05.03.2008 Saksnr.: 2008/560

**Tilbakemelding vedrørende vedtak om endring av oppbygging av 60- og 80-
gruppen i nordisk språk og litteratur innenfor Lektor- og
adjunktprogrammet**

ILN beklager at kravet til emner på 2000-nivå falt ut av søknaden vi sendte. Vi hadde allerede bestemt at minst to av emnene innenfor 80-gruppen må være på 2000-nivå, men dette hadde altså falt ut. NOR11x1 opprettes i disse dager, fagmiljøet er i ferd med å utarbeide emnebeskrivelsen og vi har frist 10. mars for godkjenning av nye emner.

Med vennlig hilsen

Lasse Morten Johannesen
Undervisningsleder

Lise Bakke Brøndbo
studieleder

60- og 80-gruppen i nordisk språk og litteratur

Gammel ordning:

- NOR1103 - Nordisk, særlig norsk, språk og litteratur før 1800 (10 sp)
- NOR1104 - Nordisk, særlig norsk, språk etter 1800 (10 sp)
- NOR1105 - Språkstruktur og tekst (20 sp)
- NOR1300 - Nordisk, særlig norsk, litteratur 1800-2000 (20 sp)
- Enten NOAS2102 - Andrespråksundervisning og andrespråkslæring (10 sp) eller NOAS2103 - Skrifftyndighet i et andrespråksperspektiv (10 sp)
- Enten NOR2130 - Elevtekster (10 sp) eller et emne fra NOR2300-serien, dvs. et emne på 2000-nivå i nordisk litteratur (10 sp)

Ny ordning:

- 40 sp obligatoriske emner:
  - 20 sp i litteraturvitenskap: NOR1300 (20 sp)
  - 20 sp i språk- og tekstvitenskap: NOR1100 med revidert emnebeskrivelse (10 sp) og NOR11X1 (nytt tekstvitenskapelig emne, 10 sp)
- 40 sp velges blant alle NOR-, NOAS-, NFI-, ISL-, NAVN-, LEKS- og RETKOM-emner på 1000- og 2000-nivå men minst 2 av emnene må være på 2000-nivå

Vi ser her for oss en helt enkel overgangsordning med innpassing av gammel ordning i ordning slik:

Student x har tatt NOR1103 og NOR1104, studenten får innpasset disse i ny ordning som de to valgfrie emnene og må i tillegg ta NOR1100 og NOR11xx som erstatter NOR1105 og dessuten NOR1300.

Student y har tatt NOR1300, den innpasses greit i ny ordning, i tillegg må studenten ta NOR1100 og NOR11xx (som erstatter NOR1105), i tillegg velger studenten fra en liste over valgfrie emner.

Student z har tatt NOR1105, NOR1300 og NOR1103. NOR1105 innpasses som erstatter for NOR1100 og NOR11xx, NOR1300 innpasses greit og NOR1103 innpasses som ett av de valgfrie og studenten har 10sp valgfritt igjen som kan velges fra listen over emner.

Student xx har tatt NOR1103, NOR1104, NOR1105, NOR1300, NOR2130 og NOAS2102. NOR1105 innpasses som NOR1100 og NOR11x1, NOR1300 innpasses, NOR1103, NOR1104, NOR2130 og NOAS2102 innpasses i 40 sp valgfrie emner hvorav minst to er på 2000-nivå.

Disse alternativene vil også fungere for student x-z innenfor 60-gruppen også.

Ved å sette opp NOR11xx, NOR1100 og NOR1300 hvert semester i alle fall ett år framover, eller til vi ser at vi har fått med oss alle studentene over, vil vi sikre at de alle sammen får den progresjonen de trenger. Vi vil dermed også sikre at de vil kunne fortsette med studieløpene de allerede har begynt på, der de f.ek.s skulle ta NOR1105 i vårsemesteret, vil de nå kunne ta NOR1100 og NOR11x1 i stedet.

UNIVERSITETET I OSLO

O-sak 2

Dekaner
Instituttledere/ Senterledere
Fakultetsdirektører/ISS Direktør
Kontorsjefer
Studentparlamentet

Universitetsdirektøren
Postboks 1072 Blindern
0316 Oslo

Administrasjonsbygningen, 9. et

Dato: 25.04.2008
Deres ref.:
Vår ref.: 2008/5998 - /GØM

Telefon: 22 85 63 01
Telefaks: 22 85 44 42
Nettadresse: www.uio.no

Etablering av prosjekt for ny handlingsplan for internasjonalisering av studier for perioden 2009-2012

Universitetsdirektøren har gitt sin tilslutning til at det etableres et prosjekt med sikte på å utarbeide en handlingsplan for internasjonalisering av studier for perioden 2009-2012.

Bakgrunn:

I 2006 utløp UiOs Strategi for studentmobilitet (2003-2006) hvilket har skapt behov for en ny handlingsplan for feltet. Gjennom utarbeidelse av handlingsplanen vil vi følge opp delmålene U4¹ og U7² i UiOs *Strategisk Plan 2005-2009*, samt følge opp vedtaket i møte 3/2007 i Universitetsstyret, saksnr. 06/5665. I dette vedtaket fremgår det at UiO fortsatt skal ha høye ambisjoner for sitt arbeid med internasjonalisering av studier, og at UiOs satsing på internasjonalisering av studier skal fordeles mellom bruk av delstudier (tilbud til utreisende og innreisende studenter), og satsing på hele internasjonale grader, inkludert fellesgrader.

I arbeidet med å nå vårt overordnede mål, som er å styrke UiOs posisjon som et forskningsuniversitet av høy internasjonal standard i den europeiske mesterliga, er det strategiske arbeidet med internasjonalisering en viktig faktor. Gjennom økt internasjonalisering vil vi kunne utdanne kompetent arbeidskraft med global kompetanse, og styrke fagmiljøene gjennom samarbeid på tvers av institusjons- og landegrenser, noe som igjen vil heve kvaliteten på institusjonen som helhet og gjøre oss mer konkurransedyktige.

Studentmobilitet er fortsatt en viktig del av internasjonaliseringen, men det er også nødvendig å se nærmere på hvordan internasjonalisering tydeligere kan bidra til kvalitetsutvikling og konkurransedyktighet i studietilbudene hjemme, og hvilke tiltak som skal til for at vi skal lykkes med dette. Internasjonalisering skal også ha betydning for det store flertallet av studenter som *ikke* reiser ut. Dette er elementer som også er satt i fokus i

¹ U4: *Gjøre internasjonal eksponering til en integrert del av studiene.*

UiO vil bygge ut tilbudet til egne studenter om delstudier i utlandet og tilbudet til utenlandske studenter om delstudier ved UiO, og anspore flere til å benytte seg av disse tilbudene. UiO vil utvikle flere felles studieprogrammer med gode utenlandske universiteter.

² U7: *Rekruttere dyktige og motiverte studenter.*

Hovedmålet for UiOs rekrutteringsarbeid er å trekke dyktige og motiverte studenter til våre studietilbud. En særlig innsats skal gjøres for å få:

- Flere studenter fra minoritetsgrupper med lav studietilbøyelighet.
- Flere studenter til sentrale realfag med lav søkning.
- Flere utenlandske studenter til ordinære programmer.

UNIVERSITETET I OSLO

Dekaner
Instituttledere/ Senterledere
Fakultetsdirektører/ISS Direktør
Kontorsjefer
Studentparlamentet

Dato: 25.04.2008
Deres ref.:
Vår ref.: 2008/5998 - /GØM

Universitetsdirektøren
Postboks 1072 Blindern
0316 Oslo

Administrasjonsbygningen, 9. et

Telefon: 22 85 63 01
Telefaks: 22 85 44 42
Nettadresse: www.uio.no

Etablering av prosjekt for ny handlingsplan for internasjonalisering av studier for perioden 2009-2012

Universitetsdirektøren har gitt sin tilslutning til at det etableres et prosjekt med sikte på å utarbeide en handlingsplan for internasjonalisering av studier for perioden 2009-2012.

Bakgrunn:

I 2006 utløp UiOs Strategi for studentmobilitet (2003-2006) hvilket har skapt behov for en ny handlingsplan for feltet. Gjennom utarbeidelse av handlingsplanen vil vi følge opp delmålene U4¹ og U7² i UiOs *Strategisk Plan 2005-2009*, samt følge opp vedtaket i møte 3/2007 i Universitetsstyret, saksnr. 06/5665. I dette vedtaket fremgår det at UiO fortsatt skal ha høye ambisjoner for sitt arbeid med internasjonalisering av studier, og at UiOs satsing på internasjonalisering av studier skal fordeles mellom bruk av delstudier (tilbud til utreisende og innreisende studenter), og satsing på hele internasjonale grader, inkludert fellesgrader.

I arbeidet med å nå vårt overordnede mål, som er å styrke UiOs posisjon som et forskningsuniversitet av høy internasjonal standard i den europeiske mesterliga, er det strategiske arbeidet med internasjonalisering en viktig faktor. Gjennom økt internasjonalisering vil vi kunne utdanne kompetent arbeidskraft med global kompetanse, og styrke fagmiljøene gjennom samarbeid på tvers av institusjons- og landegrensene, noe som igjen vil heve kvaliteten på institusjonen som helhet og gjøre oss mer konkurransedyktige.

Studentmobilitet er fortsatt en viktig del av internasjonaliseringen, men det er også nødvendig å se nærmere på hvordan internasjonalisering tydeligere kan bidra til kvalitetsutvikling og konkurransedyktighet i studietilbudene hjemme, og hvilke tiltak som skal til for at vi skal lykkes med dette. Internasjonalisering skal også ha betydning for det store flertallet av studenter som *ikke* reiser ut. Dette er elementer som også er satt i fokus i

---

¹ U4: *Gjøre internasjonal eksponering til en integrert del av studiene.*

UiO vil bygge ut tilbudet til egne studenter om delstudier i utlandet og tilbudet til utenlandske studenter om delstudier ved UiO, og anspore flere til å benytte seg av disse tilbudene. UiO vil utvikle flere felles studieprogrammer med gode utenlandske universiteter.

² U7: *Rekruttere dyktige og motiverte studenter.*

Hovedmålet for UiOs rekrutteringsarbeid er å trekke dyktige og motiverte studenter til våre studietilbud. En særlig innsats skal gjøres for å få:

- Flere studenter fra minoritetsgrupper med lav studietilbøyelighet.
- Flere studenter til sentrale realfag med lav søkning.
- Flere utenlandske studenter til ordinære programmer.

Kunnskapsdepartementets (KD) arbeid med den varslede Stortingsmeldingen om internasjonalisering av norsk utdanning.

Prosjektets mandat

Prosjektet skal munne ut i en handlingsplan for internasjonalisering av studier hvor både strategiske veivalg, faglig tilpassing, administrative forhold og økonomiske konsekvenser ses på helhetlig. Handlingsplanen skal legge grunnlaget for institusjonens innsats og prioriteringer fremover med tanke på oppfølgingen av U4 og U7 i UiOs Strategisk Plan 2005-2009. Ellers vil UiOs Prosess for faglige prioriteringer, evalueringen av UiOs Strategi for studentmobilitet (2003-2006), evalueringene av Kvalitetsreformen, Stjernø-utvalgets innstilling *Sett under ett*, samt dialogen med KD rundt den varslede Stortingsmeldingen bli lagt til grunn for arbeidet.

Organisering:

Prosjektet vil være forankret med prosjektleder i STAs Seksjon for internasjonalisering av studier, som også vil ivareta sekretariatsfunksjonen. Prosjektet er organisert i to arbeidsgrupper, med henholdsvis delstudier (utveksling) og hele internasjonale grader som fokus. Dette i henhold til allerede nevnte styrevedtak.

Gruppene skal vurdere strategiske veivalg i internasjonaliseringen, og samtidig se disse i lys av faglige, administrative og økonomiske forpliktelser. Arbeidet innenfor de to gruppene skal munne ut i en helhetlig plan med konkrete tiltak. Arbeidsgruppene er satt sammen av 8-10 personer med tre til fire vitenskapelig ansatte i hver gruppe. Utover disse vil arbeidsgruppene ha medlemmer fra alle tre nivåer ved UiO samt Studentparlamentet. Erfaringer fra de siste årenes arbeid med systematisk tilrettelegging for internasjonalisering, har vist at utfordringene har vært særlig store ved allmenn-fakultetene, spesielt HF og SV, hvilket forklarer en overvekt av deltakelse fra disse. Til orientering har medlemmene i de to arbeidsgruppene blitt forespurt om de kunne tenke seg å delta i prosjektet, noe de har stilt seg positive til.

For ytterligere å sikre samtlige fakulteters mulighet til involvering i prosessen, vil det etablerte internasjonaliseringsnettverket (nøkkelpersoner ved fakultetene og sentralt) være fast høringsinstans og diskusjonsforum på sine månedlige møter. For at prosjektet skal være forankret i Studiekomiteen har vi sørget å få med en representant som også sitter i Studiekomiteen. I tillegg vil viserektor Inga Bostad i kraft av sin rolle som leder Studiekomiteen også gå inn i styringsgruppen for prosjektet sammen med Studiedirektøren.

Prosjektets to arbeidsgrupper

<i>Arbeidsgruppe for delstudier</i>	<i>Arbeidsgruppe for hele internasjonale grader</i>
Studiedekan Gro Bjørnerud Mo, HF Professor Fanny Duckert, SV Professor Morten Hjorth-Jensen, MN Professor Borghild Roald, MED (int. ansvarlig) Ole-André Gjerde, Studentparlamentet Guri Vestad (for Studiedirektøren) Tron Trondal, SV-fakultetet Hanne Skramstad, HF Arne Humberstet, ISS Ingrid Sogner, FA Prosjektleder: Gøril Mellem, SIS	Førsteamanuensis Rune Svarverud, HF Professor Marius Emberland, JUS (int. ansvarlig) Professor Peter Maassen, UV Ole-André Gjerde, Studentparlamentet Svein Hullstein (for Studiedirektøren) Bjarne Skov, HF-fakultetet Øyvind S. Eithun, MN-fakultetet Kaya Sverre, SV Prosjektleder: Gøril Mellem, SIS

Etableringsmøtet for prosjektet vil finne sted 15. mai. Prosjektet er tenkt fullført innen desember 2008 med sikte på å legge fram en ny handlingsplan for internasjonalisering av studier for vedtak i Universitetsstyret i januar 2009.

Med hilsen

Monica Bakken
Studiedirektør

for Guri Vestad
Seksjonssjef

Kopi til: Internasjonaliseringsnettverket

Sakstype: Diskusjonssak
Møtesaksnr.: _____
Møte nr.: 5/2008
Møtedato: 22. mai 2008
Notatdato 15. mai 2008
A-saksnr.: 08/2486
Saksbehandler: jonnyrsu

Notat til universitetets studiekomiteé: Registrering av oppnådde grader og utsending av vitnemål

Universitetsdirektøren sendte 4. februar 2008 ut notat til fakultetene med kopi til Studentparlamentet om nye rutiner for registrering av oppnådde grader og utsending av vitnemål. Når studenter på et studieprogram nærmer seg slutten av studietiden, skal fakultetene undersøke om studentene fyller kravene til den graden som studieprogrammet fører frem til. Dersom kravene er oppfylt, skal vitnemål utstedes uten at studentene trenger å bestille det. I praksis innebærer dette endringer for studenter på bachelorprogrammer og på masterprogrammet i rettsvitenskap, fordi disse studentene fram til nå selv har måttet søke om å få vitnemål.

Studieavdelingen har fått tilbakemelding fra Studentparlamentet, JF, HF og SV om at spesielt én problemstilling er vanskelig: gjentak av eksamen etter at studenten har oppnådd en grad, og ønsket om å få en forbedret karakter med på vitnemålet. Spørsmålet avdekker kryssende interesser mellom UiOs ønske om å begrense mengden av gjentak, UiOs oppfølging av aktive studenter for å føre dem frem mot en grad på avtalt tid, departementets krav til rapportering og studentenes ønske om å forbedre eksamenskarakterer. Vi ønsker her ikke å ta opp det generelle, politiske spørsmålet om å begrense mengden av gjentak, men konsentrerer oss om forholdet mellom gjentak og registrering av grader.

Kunnskapsdepartementets krav

Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev for 2007 setter nye krav til UiO i rapporteringen til DBH: "Institusjonene må utvikle egne rutiner slik at samtlige bachelorkandidater registreres hvert semester og rapporteres fra og med 2007" (side 21). UiO har gitt beskjed til KD om at slik rapportering tidligst kan foretas fra og med 2008. Studieavdelingen har videre vurdert å be KD om å utsette rapporteringskravet, men anser sjansen for at dette blir innvilget som svært liten.

KDs arbeid for at studenter i større grad skal fullføre en grad er tatt inn i stortingsmeldingen om evalueringen av kvalitetsreformen: "departementet [vil] vurdere endringer i finansieringssystemet for universiteter og høyskoler som støtter opp under ønsket om at studentene skal velge å fullføre en grad" (s. 18). Dette innebærer at antall oppnådde grader på et tidspunkt vil kunne bli en faktor ved utregningen av UiOs bevilgning fra KD.

Dersom en student tar opp igjen en eksamen som skal inngå i en grad, avgjør eksamensresultatet når graden oppnås. Når studenten tar den samme eksamenen flere ganger, er bare det beste resultat gyldig. Dersom studenten oppnår et bedre resultat ved gjentak, fullføres studieprogrammets krav i gjentaksemesteret. Dersom studenten ikke oppnår et bedre resultat, fullføres kravet i det semesteret eksamenen første gang ble avlagt. UiO kan rapportere grader inntil ett semester etter at de ble oppnådd, så graden blir ikke rapportert dersom den registreres senere enn ett semester etter at den ble oppnådd. Det er likevel viktig for UiO å vite om oppnådde grader selv om de ikke blir rapportert til DBH, for eksempel på grunn av analyser av gjennomstrømning og frafall.

UiOs målsetning om gjennomføring av studieløp

UiO ønsker å kommunisere tydeligere til studenten hvordan studenten ligger an i studieløpet sitt. Ett verktøy for å oppnå dette vil være bedre og mer systematisk bruk av utdanningsplaner. Utdanningsplanen skal være et toveis redskap for kommunikasjon mellom UiO og studentene: UiO skal informere studentene om rammene for studieprogrammenes mulige studieløp, og studentene skal informere UiO om hvordan de planlegger studieløpet sitt innenfor disse rammene.

Vi anser de nye rutineene for registrering av oppnådde grader som en naturlig forlengelse av arbeidet med bedre oppfølging av studentene og med å bedre nytten av utdanningsplaner. Ett av UiOs formål med å følge opp studenten, er å lede dem gjennom studieprogrammet sitt på en slik måte at de kan oppnå en grad. Dette er i tråd med intensjonen i Kvalitetsreformen.

Registreringen av grader blir mer effektiv ved en gjennomtenkt bruk av utdanningsplaner, fordi utdanningsplanene kan brukes som grunnlag for å finne studenter som fyller kravene til en grad. Dette vil på sikt forenkle fakultetenes arbeid med å registrere en grad og skrive ut vitnemål, forutsatt at vi fortsetter arbeidet for bedre kvalitet på data i studentenes utdanningsplaner.

Vitnemål skal vise grunnlaget for en grad, og viser derfor bare fram emnene som inngår i graden. Karakterutskriften viser ordinært alle emner studenten har avlagt ved UiO. Eksamener som avlegges etter at vitnemålet er utsendt dokumenteres med karakterutskrift. Studenten får bare ett vitnemål for den graden som oppnås, men kan få et ubegrenset antall karakterutskrifter. Vi foreslår i de nye rutineene at vitnemål for oppnådde grader sendes ut samtidig med at gradene registreres. Dette gir studentene rask beskjed om at graden er oppnådd og at studieretten deres er avsluttet.

Studentene som fyller kravene til grad vil bli varslet om dette i forkant av vitnemålsutstedelsen for å orientere om at de nærmer seg slutten av studieløpet sitt. Dermed kan eventuelle justeringer foretas i studentenes utdanningsplaner før graden blir registrert.

Studentenes innspill

På en del studieprogrammer har tradisjonen vært at studentene selv har gitt beskjed om når de er ferdige med et studieprogram. Studentene har derfor selv kunnet ta de emnene de har ønsket innenfor programmet, forutsatt at de oppfylte kravet til studieprogresjon. De nye rutineene innebærer at UiO vurderer hvor langt en student har kommet i studieløpet sitt, og skriver ut vitnemål når studenten har fullført kravene i studieprogrammet.

I møte mellom Studieavdelingen og Studentparlamentet om de nye rutineene var Studentparlamentet spesielt opptatt av muligheten for å få forbedrede resultater med på vitnemålet. De nye rutineene oppfattes som at UiO endrer forutsetningene for studenter som er i gang med et studieløp: studenter kan ha planlagt eventuelle gjentak senere i studieløpet sitt, og risikerer nå at vitnemål blir utstedt og studieretten avsluttet før studentene er klar for det.

Den nye praksisen kan oppfattes som en begrensning av studentenes mulighet for å ta emner. Vi har imidlertid ulike løsninger for studenter som ønsker å studere mer etter at de er ferdige med graden. Studenten kan gå over til status som enkeltemnestudent og ta emner med ledig kapasitet. Dersom studenten trenger ytterligere emner i forbindelse med opptak til master, kan studenten søke fakultetet om å beholde studieretten etter at vitnemålet er utsendt.

Hva gjør andre institusjoner?

Alle institusjonene har fått krav fra KD om å rapportere bachelorkandidater, og vi har derfor undersøkt hvordan noen andre institusjoner har lagt opp sine rutiner.

NTNU har ennå ikke kommet i gang med å automatisk registrere grader på studier med mye valgfrihet, dvs. bachelorgrader. Studentene søker selv om vitnemål for bachelorgrader. NTNU har ventet med å innføre slike ordninger både på grunn av problemer knyttet til regelverket som angir når bachelorgraden er oppnådd og av hensyn til arbeidsbelastningen på fakultetene.

Universitetet i Bergen har innført en rutine for å sjekke studenter som har oppnådd 180 studiepoeng. Universitetet tar ut lister på studenter som har 180 studiepoeng, og fakultetene sjekker hvem som har oppnådd en grad. Grader blir registrert for de studentene som har oppnådd en grad, men vitnemålene sendes ikke ut før studentene ber om det.

Universitetet i Tromsø har en ordning tilsvarende UiBs, men foretar i tillegg manuelle justeringer i gradsprotokollen dersom det går svært lang tid mellom gradsopptak og vitnemålsutstedelse.

Vurdering

De nye rutinene er hjemlet i UiOs forskrift om studier og eksamener¹, og vi så i utgangspunktet på rutinene som en endring av fakultetenes praksis for registrering av grader og utsending av vitnemål. Vi har imidlertid forståelse for at pålegget om å endre praksis kom brått på, spesielt med tanke på gjentaksspørsmålet. KDs krav medfører imidlertid at det er svært vanskelig å vente lenger med å endre praksisen for registrering av oppnådde grader.

Formålet med de nye rutinene er å innføre en praksis som både studentene, fakultetene og UiO er tjent med: ordningen skal ikke være til unødig ulempe for studentene, arbeidsmengden skal være håndterlig for fakultetene og UiO skal rapportere korrekte data til DBH. Vi ønsker ikke å frikoble registreringen av grader fra utsendingen av vitnemål, slik noen av de andre institusjonene gjør. Vi ønsker å gi studentene god informasjon på alle steg i prosessen, slik at studentene kan komme med innspill og eventuelle feil kan rettes så raskt som mulig.

Studieavdelingen er klar over at enkelte studenter ønsker å forbedre karakteren på de siste eksamenene som skal inngå i graden. Vi foreslår derfor en reservasjonsrett mht. utsending av vitnemål: studenter som ligger an til å oppnå en grad og få utstedt vitnemål kan gi melding om at de ønsker å vente i inntil to semestre med å få utstedt vitnemålet. Reglene for hvilke emner som skal eller kan inngå på vitnemålet går fram av nærmere regler til UiOs forskrift om studier og eksamener.

Vi ønsker innspill til om en slik reservasjonsrett bør være bare en overgangsordning eller om den bør være en permanent ordning. Studenter som allerede er i et løp kan hevde at forutsetningene endres underveis i studieløpet deres, og dette gir normalt grunnlag for overgangsordninger. Nye studenter kan informeres om rutinene fra første stund i studieløpet sitt, og kan derfor planlegge studieløpet sitt deretter. Samtidig kan studenter også senere ha ønske om å gjenta de siste eksamenene som skal inngå i graden og på vitnemålet og få det forbedrede resultatet med på vitnemålet.

Forslag til vedtak

Studiekomiteen anbefaler universitetsledelsen å innføre de foreslåtte rutinene for registrering av grader og utsending av vitnemål. Det bør samtidig innføres en reservasjonsrett for utsending av vitnemål, slik at studenter som ligger an til å oppnå en grad og få utstedt vitnemål kan gi melding om at de ønsker å vente i inntil to semestre med å få utstedt vitnemålet. Reservasjonsretten bør være en overgangsordning / en permanent ordning.

Monica Bakken
studiedirektør
e.f.

Hege B. Pettersen
seksjonssjef SST

---

¹ Hjemmelen for de nye rutinene ligger i Forskrift om studier og eksamen § 7.2.1: "En programstudent mister studieretten til studieprogrammet dersom programstudenten [...] har oppnådd grad eller slutteksamen." Denne regelen gir anledning til å tildele en grad på det første mulige tidspunktet i en programstudents studieløp.

Til Universitetets studiekomité
Fra Universitetsdirektøren

Sakstype:	Vedtakssak
Møtesaksnr.:	V-sak 1
Møtenr.	5-08
Møtedato:	22. mai, 2008
Notatdato:	5. mai, 2008
Arkivsaksnr.:	2008/129
Saksbehandler:	STA / TMSA

STUDIEKVALITETSRAPPORT FOR UiO 2007:

Henvisning til lovverk, plandokumenter og tidligere behandling i styret:

- Kvalitetssikringssystem for utdanningsvirksomheten ved UiO
- UiOs studiekvalitetsplan for 2007, vedtatt av Universitetsstyret 30.1.2007
- Godkjenning av UiOs kvalitetssikringssystem, vedtatt av styret i NOKUT 17.12.2007

Hovedproblemstillinger i saken:

Studiekvalitetsrapporten for 2007 viser at UiO har et godt system for kvalitetssikring av studietilbudene og at kvaliteten gjennomgående er god. Det foretas jevnlig endringer i studietilbudet ved institusjonen med tanke på forbedringer.

Rapporten viser at det er noen hovedutfordringer for studiekvaliteten ved UiO:

- Frafallet på en del bachelorprogrammer er fortsatt høyt
- Det er usikkerhet rundt praktiseringen av karaktersystemet
- Forankring av universell utforming som norm
- Internasjonalisering
- Større fokus på læringsutbytte og kandidatens kompetanse
- Prosess for faglige prioriteringer

Studiekvalitetsrapporten har endret form hvert år siden innføringen av et kvalitetssystem ved UiO. Det er derfor interessant om hvorvidt årets prosess oppfattes som bedre sammenlignet med tidligere år, og hvilke forbedringspotensial studiekomiteen ser i forhold til rapporten i seg selv og rapporteringsprosessen generelt.

Til diskusjon i studiekomiteen

- Gir studiekvalitetsrapporten god styringsinformasjon (tilstrekkelig beslutningsgrunnlag) på fakultet og sentralt nivå?
- Er studiekomiteen enig i hovedutfordringene som er trukket ut av rapporten?

Konsekvenser for økonomi, bemanning og lokaliteter:

Fakultetene har meldt inn forslag til oppfølging av rapporten for forbedring av studiekvaliteten ved UiO fremover. Forslagene vil bli tatt med i det videre arbeidet med å utforme studiekvalitetsplan for 2009 samt de videre budsjettbehandlingene for UiO.

FORSLAG TIL VEDTAK:

Studiekomiteen slutter seg til utkastet til Studiekvalitetsrapport for 2007 til universitetsstyret. Videre anbefales universitetsledelsen å følge opp fakultetenes forslag til tiltak i det videre arbeid med studiekvalitetsplan for UiO for 2009.

Vedlegg:

UiOs studiekvalitetsrapport for 2007
Fakultetenes studiekvalitetsrapporter for 2007

Til Universitetets studiekomité
Fra Universitetsdirektøren

Sakstype:	Vedtakssak
Møtesaksnr.:	V-sak 2
Møtenr.	5 / 2008
Møtedato:	22. mai 2008
Notatdato:	19. mai 2008
Arkivsaksnr.:	2008/129
Saksbehandler:	Randi Gerd Øverland (MED), Jonny Roar Sundnes (STA)

OPPRETTELSE AV MASTERPROGRAM I PSYKOSOSIALT ARBEID - SELVMORD, RUS, VOLD OG TRAUMER, VED DET MEDISINSKE FAKULTET.

Henvisning til lovverk, plandokumenter og tidligere behandling i styret:

- Forskrift om studier og eksamener ved Universitetet i Oslo, vedtatt 20. desember 2005.
- Forskrift om krav til mastergrad, vedtatt 1. desember 2005.

Hovedproblemstillinger i saken:

Det medisinske fakultet foreslår å opprette en mastergrad på 120 studiepoeng etter Forskrift om krav til mastergrad, § 5. De politiske myndigheter etterspør utdanningstilbud for fagpersoner som møter selvmord og selvmordsforsøk, rusproblemer og konsekvenser av vold og psykiske traumer, og det foreslåtte masterprogrammet imøtekommer dette. Studentene forsettes å ha en minst treårig helse- og/eller sosialfaglig/ pedagogisk høyere utdanning og minst to års relevant yrkespraksis. Studiet gjennomføres på deltid over 3 år, ved fjernundervisning og samlinger, samt individuell veiledning i masteroppgaven.

Konsekvenser for økonomi, bemanning og lokaliteter:

Det er foreslått opptak hvert annet år, med start i vårsemesteret 2009. Studiet finansieres i hovedsak ved en studieavgift på 15.000 kr. pr. semester. Det er grunn til å tro at de fleste studentene vil få studieavgiften dekket av sine arbeidsgivere. Det må minst 50 studenter til for å klare finansieringen. Seksjon for selvmordsforebyggende arbeid og Senter for rus- og avhengighetsforskning samt Nasjonalt kompetansesenter om vold og traumatisk stress er alle eksternt finansierte virksomheter som har undervisning/kompetanseheving som en del av sitt oppdrag. Disse enhetene vil bidra med hver sin "egenandel" fra sine eksterne midler og egeninnsats. De tre fagenhetene har tilgang til egnede lokaler for både gruppeundervisning og undervisning i plenum.

FORSLAG TIL VEDTAK:

Studiekomiteen anbefaler universitetsledelsen å opprette et erfaringsbasert mastergradsstudium i psykososialt arbeid - selvmord, rus, vold og traumer med oppstart tidligst i vårsemesteret 2009. Studiet finansieres ved studieavgift, og ved egenandel fra de tre eksternt finansierte enhetene som studiet er knyttet til.

Vedlegg:

1. Notat fra universitetsdirektøren til Studiekomiteen datert 19. mai 2008
2. Utskrift av protokoll fra møte i Det medisinske fakultets styre 26. februar 2008
3. Fakultetsnotat til Det medisinske fakultetsstyret datert 12. februar 2008
4. Søknad til Det medisinske fakultet om godkjenning av masterprogram
5. Forslag til programplan med utfyllende studieplan
6. Fakultetets vurdering av finansieringen til masterprogrammet og utkast til budsjett

FRA UNIVERSITETSDIREKTØREN

Sakstype: Vedtakssak
Møtesaksnr.: V-sak 2
Møte nr.: 5 / 2008
Møtedato: 22. mai 2008
Notatdato: 19. mai 2008
A-saksnr.: 2008/129
Saksbehandler: randigo

NOTAT

TIL

UNIVERSITETETS STUDIEKOMITÉ

OPPRETTELSE AV MASTERPROGRAM I PSYKOSOSIALT ARBEID - SELVMORD, RUS, VOLD OG TRAUMER

Bakgrunn

I Norge har det over lang tid vokst fram en erkjennelse av at samfunnsønder som selvmord og selvmordsforsøk, rusproblemer og annen avhengighetsproblematikk samt skadevirkninger av vold og psykiske traumer må forebygges gjennom å øke kompetansen hos de fagpersoner som møter disse problemene i praksis. Utdanningen på området må være forskningsbasert. På hvert av disse temaområdene har det lenge vært etterlyst gode utdanningstilbud for behandlere, miljøpersonale, faglige koordinatore og andre fagpersoner i offentlige etater og private hjelpetilbud. Samfunnets behov for faglig kompetanse innen disse temaene er blitt påpekt i ulike statlige innsatsplaner, og undersøkelser viser at det er en etterspørsel etter slik utdanning blant faggruppene.

Bakgrunnen for forslaget om et videreutdanningstilbud i form av en mastergrad, er behovet for et bredt tverrfaglig undervisningstilbud innen psykososialt arbeid, med mulighet for faglig fordypning og spesialisering. Enkelte universiteter og høyskoler tilbyr i dag undervisning innenfor tilgrensede områder, men det finnes ikke noe eget tilbud om et sammenhengende mastergradsstudium innen fagområdene selvmordsforebygging, rusbehandling, samt forebygging og behandling i forhold til vold og traumatisk stress. Med opprettelse av et slikt masterprogram ønsker man å knytte sammen praksisfeltet og teorifeltet slik at flere av dem som til daglig arbeider med problemstillinger av psykososial art, får muligheten til å øke sin kunnskap og kompetanse på området. Ved å tilby et tverrfaglig studie i psykososialt arbeid vil man kunne oppnå et mer helhetlig og systematisk perspektiv på det arbeidet som foregår innen disse fagområdene.

Fakultetets behandling

Seksjon for selvmordsforskning og -forebygging (SSFF) og Senter for rus- og avhengighetsforskning (SERAF) ved Institutt for psykiatri, samt Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS), har utarbeidet studieplan for et masterprogram i psykososialt arbeid. Fagenhetene skal drive undervisning innenfor sine respektive fagområder og ønsker å opprette et tverrfaglig deltidsstudium innen fagområdene selvmordsforebygging, rusbehandling, samt forebygging og behandling i forhold til vold og traumatisk stress.

Institutt for psykiatri oversendte 5. desember 2007 forslaget til Det medisinske fakultet med sin anbefaling overfor fakultetet

Fakultetsstyret ved Det medisinske fakultet vedtok 26. februar 2008 å foreslå at det opprettes et mastergradsprogram på deltid (3 år, 120 studiepoeng) i Psykososialt arbeid - selvmord, rus, vold og traumer. Studiet forutsettes eksternt finansiert.

Vurdering

De tre fagmiljøene som studiet skal være knyttet til, representerer viktig spisskompetanse innenfor sine respektive fagområder og kan til sammen tilby et tverrfaglig mastergradsstudium basert på høy faglig kompetanse. Det er viktig for rekrutteringen at UiO kan tilby dette som et studium som fører fram til en mastergrad. Det legger også et viktig grunnlag for å rekruttere til forskning innenfor disse feltene.

Masterprogrammet møter et behov i samfunnet og i helse- og sosialsektoren, og det er en god ting å utnytte den faglige og forskningsmessige kompetansen som de tre eksternt finansierte enhetene representerer.

Studiet skal finansieres med en studieavgift på kr. 15.000 kroner pr. semester (kr. 90.000 for et fullt studieløp), anbefalt av UNIVETT. SSFF, SERAF og NKVTS er eksternt finansierte enheter som alle har til oppgave å drive undervisning innen sine temaområder. Masterprogrammet innebærer for en stor del at den eksisterende undervisning videreutvikles og samles i dette programmet. Disse enhetene vil bidra med hver sin "egenandel" fra sine eksterne midler og egeninnsats.

SSFF, som har drevet Videreutdanning i selvmordsforebyggende arbeid (2 år deltid) i en årrekke har erfart at de fleste studentene får dekket studieutgiftene (kr 48.000) av sin arbeidsgiver, og en undersøkelse hos helseforetakene viser villighet til å betale for masterstudier for ansatte.

Forslag til vedtak

Studiekomiteen anbefaler universitetsledelsen å opprette et erfaringsbasert mastergradsstudium i psykososialt arbeid - selvmord, rus, vold og traumer, med oppstart tidligst i vårsemesteret 2009. Studiet finansieres ved studieavgift og ved egenandel fra de tre eksternt finansierte enhetene som studiet er knyttet til.

Monica Bakken
Studiedirektør
e.f.

(sign.)
Britt Ingjerd Nesheim
dekan

Utskrift av foreløpig protokoll fra møte 26. februar i Det medisinske fakultets styre.

Sak 11/08 Forslag om opprettelse av masterprogram i psykososialt arbeid – selvmord, rus og traumer

Saksnr.
07/13654

Sakspapirer som fulgte vedlagt:

- Fakultetsnotat av 12.2.2008
- Søknad om godkjenning av masterprogram i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer
- Studieplan
- Studieprogram

Saken ble behandlet etter sak 09/08.

Førsteamanuensis Henning Herrestad orienterte om saken. I den påfølgende diskusjonen ble finansieringsordningen diskutert. Det ble derfor gjort en tilføyelse i vedtaksteksten. Videre var det ønske om å ta hele navnet på studieprogrammet inn i teksten. Med disse to endringene ble vedtaket gjort.

Fakultetsstyret fattet følgende enstemmige

Vedtak:

Det medisinske fakultet foreslår at Universitetsstyret oppretter et treårig masterprogram i psykososialt arbeid – selvmord, rus og traumer, slik det fremgår av saksdokumentene. Utdanningen forutsettes eksternt finansiert.

FAKULTETSSTYRE	
DATO	26/2 - 08
SAK	11/08

FAKULTETSNOTAT

Til: Det medisinske fakultetsstyret
Sak. nr. 07/13654
Saksbehandler: Leif E. Jensen/Randi Gerd Øverland
Dato: 12. februar 2008

Forslag om opprettelse av masterprogram i psykososialt arbeid - selvmord, rus og traumer.

Bakgrunn

I Norge har det over lang tid vokst fram en erkjennelse av at samfunnsønder som selvmord og selvmordsforsøk, rusproblemer og annen avhengighetsproblematikk samt skadevirkninger av vold og psykiske traumer må forebygges gjennom å øke kompetansen hos de fagpersoner som møter disse problemene i praksis. Utdanningen på området må være forskningsbasert. På hvert av disse temaområdene har det lenge vært etterlyst gode utdanningstilbud for behandlere, miljøpersonale, faglige koordinatore og andre fagpersoner i offentlige etater og private hjelpetilbud. Samfunnets behov for faglig kompetanse innen disse temaene er blitt påpekt i ulike statlige innsatsplaner, og undersøkelser viser at det er en etterspørsel etter slik utdanning blant faggruppene. Referanser er gitt i den vedlagte søknad.

Innhold

Institutt for psykiatri foreslår å opprette et masterprogram i psykososialt arbeid - selvmord, rus, vold og traumer. Navnevalget skal ivareta et helhetlig og brukerorientert perspektiv som ser de respektive områdene i en sammenheng. Studieprogrammet er organisert som et deltidsstudium som kombinerer intensive undervisningsuker med selvstudier ved siden av vanlig arbeid. Studiet er 3-årig, og vil gi kandidaten 120 studiepoeng og graden "master i psykososialt arbeid". Studiet vil gi grunnlag for opptak på doktorgradsprogrammer.

Tilknytning

Masterprogrammet vil ligge inn under Institutt for psykiatri. Programmet skal drives av instituttets underliggende enheter *Seksjon for selvmordsforskning og -forebygging (SSFF)* og *Senter for rus- og avhengighetsforskning (SERAF)*, samt av *Nasjonal kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS)* som er organisert som et datterselskap av UniRand AS. Å opprette et slikt masterprogram ved Institutt for psykiatri vil bidra til å gi både instituttet og fakultet en tydeligere profil som forskningsbasert utdanningsinstitusjon på området psykisk helse.

Finansiering

Programmet kan enten bli finansiert av UiO med studiepoengbaserte refusjoner fra Kunnskapsdepartementet, eller gjennom studieavgifter og eksternt finansiering gitt til enhetene. Det er utarbeidet budsjettmodeller for begge alternativene. Dersom UiO ikke er villige til å finansiere programmet, kan det allikevel gjennomføres. SSFF, SERAF og NKVTS er eksternt finansierte enheter som alle har til oppgave å drive undervisning innen sine temaområder. Masterprogrammet innebærer for en stor del at den eksisterende undervisning videreutvikles og samles i dette programmet. Enhetene vil bruke av sine tildelte midler for å drive programmet, slik det framgår av budsjettforslaget.

Man har budsjettet med en studieavgift på kr 15.000 pr semester (kr 90.000 for et fullt studieløp), anbefalt av UNIVETT. SSFF, som har drevet *Videreutdanning i selvmordsforebyggende arbeid* (2 år deltid) i en årrekke har erfart at de fleste studentene får dekket studieutgiftene (kr 48.000) av sin arbeidsgiver, og en undersøkelse hos helseforetakene viser villighet til å betale for masterstudier for ansatte. Opptak vil skje annet hvert år.

Forslag til vedtak:

Det medisinske fakultet foreslår at Universitetsstyret oppretter et eksternt finansiert, toårig masterprogram i psykososialt arbeid slik det fremgår av saksdokumentene.

Vedlegg:

Søknad
Studieplan
Budsjett

Søknad om godkjenning av masterprogram i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer

I St.prp. nr. 63 (1997-1998) om opptrappingsplan for psykisk helse, understrekes behovet for etablering av kompetansehevendende tiltak rettet mot psykososialt arbeid. Med psykososialt arbeid forstås de tilbud fra helse- og sosialtjenesten som er aktuelle for personer med psykiske problemer. Grunnlaget for å betrakte disse tilbudene under ett ligger i erkjennelsen av at det eksisterer et samspill mellom vår psykiske helse og de sosiale forholdene vi lever under.¹

Seksjon for selvmordsforskning og -forebygging (SSFF) og Seksjon for kliniske rusmiddelproblemer (SKR) ved Institutt for psykiatri, samt Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS), har utarbeidet studieplan for et masterprogram i psykososialt arbeid. Fagenhetene skal drive undervisning innenfor sine respektive fagområder og ønsker med dette å opprette et tverrfaglig deltidsstudium innen fagområdene selvmordsforebygging, rusbehandling, samt forebygging og behandling i forhold til vold og traumatisk stress. Enhetene representerer viktig spisskompetanse innenfor sine respektive fagområder og kan til sammen tilby et tverrfaglig mastergradsstudium basert på høy faglig kompetanse.

Bakgrunn – Hvorfor masterprogram i psykososialt arbeid?

Arbeidet med masterprogrammet ble startet i 2006 som et samarbeidsprosjekt mellom de tre fagenhetene. Bakgrunnen for initiativet er behovet for et bredt tverrfaglig undervisningstilbud innen psykososialt arbeid, med mulighet for faglig fordypning og spesialisering. Enkelte universiteter og høyskoler tilbyr i dag undervisning innenfor tilgrensede områder, men det finnes ikke noe eget tilbud om et sammenhengende mastergradsstudium innen fagområdene selvmordsforebygging, rusbehandling, samt forebygging og behandling i forhold til vold og traumatisk stress. Med opprettelse av et slikt masterprogram ønsker vi å knytte sammen praksisfeltet og teorifeltet slik at flere av dem som til daglig arbeider med problemstillinger av psykososial art, får muligheten til å øke sin kunnskap og kompetanse på området. Ved å tilby et tverrfaglig studie i psykososialt arbeid vil man kunne oppnå et mer helhetlig og systematisk perspektiv på det arbeidet som foregår i innen disse fagområdene.

Behovet for et slikt masterprogram understrekes ytterligere om man ser på utviklingen innenfor fagområdene de siste årene. Økt fokus på sammenhengen mellom psykologiske og sosiale faktorer har bidratt til å gjøre feltet komplekst og sammensatt. På samme tid gjennomføres en rekke reformer og organisatoriske endringer for å forebygge og redusere

---

¹ Statens helsetilsyn 2:2000: Koordinering av psykososialt arbeid for personer med langvarige og alvorlige psykiske lidelser

konsekvensene av selvmord, rus, vold og traumatisk stress, noe som stiller krav til økt kompetanse og nytenkning blant ansatte i en rekke profesjoner.

Selvmondsforebygging:

Selv om forekomsten av selvmord har blitt redusert de siste 20 år, er det fortsatt om lag 550 mennesker som hvert år tar sitt liv i Norge. Selvmord utgjør et betydelig folkehelseproblem og medfører store tap for samfunnet, både menneskelige og økonomiske.

Handlingsplanen mot selvmord (1995) framholdt bedret undervisning og utdanning for alle faggrupper som arbeider med selvmordstruede mennesker i forebyggende eller kurativ virksomhet som en av de viktigste forutsetningene for å lykkes med ambisjonen om å redusere forekomsten av selvmord i Norge. Det er av avgjørende betydning at det selvmordsforebyggende arbeidet til enhver tid bygger på oppdatert forskning.² Handlingsplanens oppfølgingsprosjekt "Tiltak mot selvmord" framholder også viktigheten av å etablere og formidle forskningsbasert kunnskap innen suicidologi.³ Et mastergradsprogram innen selvmordsforebygging vil være et viktig ledd i dette arbeidet. Sentrale målgrupper for studiet vil være psykiatriske sykepleiere, kliniske sosionomer, leger, psykologer og andre som arbeider med selvmordsforebyggende tiltak.

En stor del av de som tar sitt eget liv har vært i kontakt med helsevesenet i tiden før selvmordet, gjerne i forbindelse med behandling av psykiske lidelser. Økt kompetanse på selvmordsproblematikk hos personell innen alle deler av helse- og sosialtjenesten er derfor en helt grunnleggende del av det selvmordsforebyggende arbeidet. I tilsynsmeldingen 2006 blir det pekt på manglende kompetanse hos helsepersonell til å utføre selvmordsrisikovurderinger.⁴ Sosial og helsedirektoratet er i ferd med å utgi Nasjonale retningslinjer for selvmordsforebygging i psykisk helsevern. Et utdanningstilbud på mastergradsnivå vil være av stor betydning for å utdanne fagfolk til å kunne kvalitetssikre det selvmordsforebyggende arbeidet i helsetjenestene i tråd med de nasjonale retningslinjene.

SSFF gjorde i 2004 en kartlegging av kunnskapsbehovet innen selvmordsforebygging i primærhelsetjeneste, psykisk helsevern og ved medisinsk motagning ved sykehusene i alle landets helseregioner. De regionale ressursmiljøene for selvmordsforebygging i helseregion Vest, Nord, Øst og Midt-Norge gjennomførte datainnsamlingen i sine regioner. 65 personer ble intervjuet pr tlf. 3 av 4 informanter hadde ikke fagpersoner med særlig suicidologisk kompetanse i sin institusjon/ avdeling. Nesten 90 % så behov for, og ønsket å øke kompetansen på dette området. Majoriteten av de spurte anslo et behov for utdanning på masternivå, samtidig som mange svarte "vet ikke". 45 % av informantene i undersøkelsen var positivt innstilt til å støtte ansatte med permisjon eller på andre måter til å gjennomføre en slik utdanning.

---

² Statens helsetilsyn. Prosjektplan og handlingsplan mot selvmord 1994-1998. Skriftserie 4-95.

³ Statens helsetilsyn (2000). Oppfølgingsprosjekt Tiltak mot selvmord. Suicidologi (5), supplement

⁴ Statens helsetilsyn (2007). Tilsynsmeldingen 2006.[Oppsøkt 17.10.07] tilgjengelig på:
<http://www.helsetilsynet.no/upload/Publikasjoner/tilsynsmelding/tilsynsmelding2006.pdf>

Rus- og avhengighetsproblematikk:

I løpet av de siste årene har vi sett store endringer innenfor rusfeltet både når det gjelder organisatoriske og innholdsmessige forhold. Rus- og avhengighetsproblematikk er et økende samfunnsproblem som i stor grad krever evne til helhetlig og tverrfaglig tenkning. I en kartlegging foretatt av SIRUS i 2005 konkluderes det med at undervisning i tematikk knyttet til rus- og avhengighetsproblematikk er for dårlig.⁵ Her blir det stilt spørsmålsteget ved hvorvidt helsepersonell har tilstrekkelig kompetanse til å imøtekomme de utfordringene rusfeltet står overfor. Behovet for et tverrfaglig undervisningstilbud på mastergradsnivå innenfor området er derfor betydelig.

Den 05.10.07 la regjeringen frem opptrappingsplan for rusfeltet som en del av St.prp. nr 1(2007-2008). En overordnet målsetting i denne opptrappingsplanen er økt tverrfaglig kunnskap innenfor rus- og avhengighetsproblematikk som grunnlag for bedre kvalitet og kompetanse på området. I denne sammenheng pekes det særlig på styrking av forskning og undervisning som et sentralt virkemiddel. For å få til dette ønsker man å legge til rette for utvikling av både kunnskapsbasert praksis og praksisbasert forskning. Med etablering av en egen mastergrad i rus- og avhengighetsproblematikk ønsker vi å imøtekomme noen av de utfordringene som feltet står overfor blant annet gjennom å gjøre relevant forskningsbasert kunnskap tilgjengelig for folk som arbeider med rusrelaterte spørsmål. Forskningsbasert kunnskap er et viktig grunnlag for god forebygging og behandling. Studiet retter seg mot ulike faggrupper med interesse for fagutvikling og forskning innenfor området rus- og avhengighetsproblematikk. Sentrale målgrupper vil være psykiatriske sykepleiere, sosionomer, ruskonsulenter, leger, psykologer.

Vold og traumatisk stress:

Helsemessige konsekvenser av vold, overgrep og traumatiske opplevelser er omfattende.⁶ Ifølge Helse- og omsorgsdepartementet er det behov for å styrke kompetansen i behandlingsapparatet og hjelpeapparatet om ulike grupper av vold og traumerammede, eller overgripere. Det er også behov for å øke tverrfaglig og tverretatlig samarbeid. Vold og traumeområdet må ha et sterkt forebyggende perspektiv og fokus på tidlig intervensjon, samt bidra til god behandling og god oppfølging i samarbeid med berørte tjenester (politi, helsepersonell, barnevern og familievern).

Regjeringen la i 2004 frem en ny handlingsplan mot vold i nære relasjoner (2004-2007). I handlingsplanen påpekes behovet for felles kompetanseoppbygging for å bedre samarbeid og kvaliteten på tjenestene innen feltet. I den forbindelse initierte regjeringen utarbeidelse av en nasjonal implementeringsplan for å styrke ulike grunn-, videre og spesialistutdanninger med hensyn til kunnskap om vold i nære relasjoner.⁷

⁵ Tidsskrift for Den norske Lægeforening nr. 1, 2005; 125: 54-5

⁶ World Health Organization: The world health report 2002 elektronisk ressurs: Reducing risks, promoting healthy life. Geneva: World Health Organization, 2002.

⁷ Sogn H: Undervisning om vold ved universiteter og høyskoler: forslag til nasjonal implementeringsplan for å styrke ulike grunn-, videre- og spesialistutdanninger med hensyn til kunnskap om vold i nære relasjoner. Oslo: Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress, 2007 Notat / Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress; nr. 2/2007).

Regjeringen initierte også en gjennomgang av forslag til felles opplæringstiltak for ansatte i relevante hjelpetjenester. Den viser at ansatte i tjenesteapparatet har liten eller ingen opplæring på temaområdet vold og traumatisk stress. Det er behov for å lære opp personell som kan ha opplærings- og koordineringsansvar på kommunenivå. Det er også behov for opplæring for grupper som har direkte hjelpe- og behandlingsoppgaver.⁸

Planen "Strategi mot seksuelle og fysiske overgrep mot barn (2005-2009)" er et tiltak i regjeringens strategiplan for barn og unges psykiske helse. Det pekes på at kunnskap om fysiske og seksuelle overgrep mot barn bør formidles i grunn- og spesialistutdanningene for yrkesgrupper som arbeider med barn og unge (lærere, førskolelærere, barnevernsarbeidere og helsepersonell). Det pekes på viktigheten av å fokusere på disse temaene i videre- og etterutdanningene for de aktuelle yrkesgruppene.

En masterutdanning innen fagområdet vold og traumatisk stress vil kunne sikre et nødvendig utdanningstilbud, slik det påpekes i regjeringens handlingsplaner. Målgruppen for utdanningen er leger, sykepleiere, psykologer, sosionomer, barnevernspedagoger, lærere, førskolelærere, politi og jurister.

Målsetting

Et masterprogram i psykososialt arbeid skal bidra til at aktuelle yrkesgrupper som arbeider med problemstillinger innenfor områdene selvmord, rus, vold og traumer vil være bedre i stand til å møte de utfordringene man står overfor i dag og i fremtiden. Gjennom både en teoretisk og praktisk tilnærming ønsker vi å bidra til økt kunnskapsbasert praksis innenfor fagområdet. En overordnet målsetting med studiet vil derfor være å gi relevante yrkesgrupper en bredere og dypere teoretisk plattform slik at disse vil være bedre i stand til å håndtere problemstillinger av psykososial art i sitt daglige arbeide. Studiet bygger på et tverrfaglig helhetssyn der brukerperspektivet står sentralt.

En sentral målsetting er også å generere ny kunnskap blant annet gjennom selvstendig forskning og oppgaveskrivning, samt deltakelse i diskusjoner og andre fora. Dette skal videre bidra til et bredere rekrutteringsgrunnlag i forhold til videre forskning og utviklingsarbeid innen mastergradsutdanningens område.

Målgruppe

Masterprogrammet retter seg primært mot yrkesgrupper med fullført helse- og/eller sosialfaglig/pedagogisk utdanning av minimum 3 års varighet og som har minst 2 års relevant yrkespraksis. Søkere som har erfaring innenfor programmets problemfelt vil bli prioritert. Eksempler på relevante yrkesgrupper vil være:

- Sosionomer
- Sykepleiere
- Pedagoger
- Leger
- Psykologer

---

⁸ Saur R: Forslag til felles opplæringstiltak for ansatte i relevante hjelpetjenester. Oslo: Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress, 2007 Notat / Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress; nr. 3/2007).

Organisering, omfang og finansiering

Masterprogrammet forventes å ha sitt første opptak vårsemesteret 2009. Studiet er organisert som et deltidsstudium med 120 studiepoeng fordelt på 40 studiepoeng pr. år over 3 år. Det tas sikte på et studentopptak på mellom 50-70 studenter. Studentene vil første semester gjennomgå et felles grunnemne på 20 stp der man får en introduksjon til de tre studieretningen:

- Selvmord
- Rus
- Vold og traumer

Andre og tredje semester vil studentene måtte velge fordypning innenfor én av disse studieretningene der man vil gjennomgå både obligatorisk fellesemne og valgfrie påbygningsemner. Fjerde semester vil studentene gjennomgå felles obligatorisk oppgaveforberedende modul. Studiets femte og sjette semester vil i sin helhet gå til skriving av masteroppgave med veiledning fra relevant fagenhet. Nye kull vil starte annet hvert år slik at de årene man underviser i grunnmodulen, vil man også veilede første kull med oppgaveskriving.

De tre fagenhetene har tilgang til velegnede lokaler både mht. gruppeundervisning og undervisning i plenum. Når det gjelder administrasjon av studiet, vil det bli opprettet en egen stilling som studiekonsulent. Studiekonsulenten vil disponere kontorplass på Institutt for psykiatri og ha ansvar for rekrutteringsarbeid, organisering av opptak og registrering i FS, håndtering av studieavgifter, informasjon til studentene, budsjett med mer. I tillegg vil det bli opprettet en 20 % stilling ved hver fagenhet som skal ha ansvar for faglig utvikling på sitt fagområde som generell undervisningsplanlegging samt utarbeiding og oppfølging av avtaler med forelesere, veiledere og eksaminatorer.

Grunnlaget for finansiering av studiet vil være en studieavgift på kr 15 000 per semester. Vi forventer at de fleste studentene vil få studieavgiften dekket av sine arbeidsgivere. Med en realistisk forventning om opptak av 50 studenter så vil finansiering av studiet gå i balanse. Se vedlagt budsjett for en nærmere redegjørelse.

På bakgrunn av dette brev og vedlagte studieplan søker vi med dette om godkjenning av masterprogram i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer.

Med vennlig hilsen

Lars Mehlum
Professor dr.med. Leder SSFF

Helge Waal
Professor dr.med. Leder SKR

Inger Elise Birkeland
Direktør, NKVTS

STUDIEPROGRAM				
Masterprogram i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer				
Vedtak mht etablering, endring osv av studieprogram				
Etablering av studieprogrammet	Dato	Saksnr.	Vedtaks-organ	Start semester
Endring av studieprogram (obs rapportering til Univ.styret)	Dato	Saksnr.	Vedtaks-organ (obs rapp)	Endr fra sem.
Ansvarlig fakultet	Det medisinske fakultet			
Ev samarbeidende fakultet				
Ev samarbeidende institusjon, nasjonalt/intern. spes ved fellesgrader	Institutt for psykiatri Seksjon for selvmordsforskning og –forebygging Seksjon for kliniske rusmiddelproblemer Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress			
Vedtak mht vedtak og endring av programplan				
Vedtak/Fastsettelse av programplan	Dato	Saksnr.	Vedtaks-organ	Fra semester
Endring av programplan	Dato	Saksnr.	Vedtaks-organ	Fra semester
1. Studieprogrammets nivå, omfang og mål				
Studieprogrammets navn	Master i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer (norsk)			
Studieprogrammets nivå	3-årig master deltid			
Studieprogrammets omfang	120 stp.			
Ev grad som kan oppnås	Master i psykososialt arbeid			
Ev begrensninger ved ekstern utd/ny grad				
Finansiering av studieprogrammet	Egenbetaling fra studenter			

Mål for studieprogrammet	<p>Studiet har som mål å utdanne fagpersonell til både å drive vitenskapelig og praktisk arbeid innen problemområdene selvmordsforebygging, rus og avhengighetsproblematikk, samt vold og traumatisk stress. Studentene skal gjennom masterprogrammet få kompetanse til å forske og utvikle ny kunnskap, samt å drive tiltak rettet mot praksisfeltet. Etter fullført studium skal kandidatene:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ha god kunnskap om grunnleggende begreper innen de respektive fagfelt. For å oppnå en bred forståelse vektlegges biologiske, psykologiske, sosiale, kulturelle, rettslige og etiske perspektiver. Studentene skal også fordype seg innen særskilt tematikk i problemområdet. • Planlegge og gjennomføre forskning i forbindelse med problemer knyttet til fagfeltet. Kandidatene skal i tillegg være i stand til å gjennomføre egne evalueringer av praksis basert på anerkjente vitenskapelige metoder og vurdere vitenskapelige bidrag til ovennevnte praksisfelt. • Studentene skal etter endt utdanning være i stand til å planlegge og å gjennomføre tiltak rettet mot både utviklingsarbeid, forebygging og behandling innen fagfeltet og å samarbeide med relevante faginstanser. Studentene skal også ha ervervet økt innsikt i egen kompetanse i forhold til kommunikasjon og samhandling. De skal utvikle gode holdninger til faglige etiske spørsmål.
2. Opptak til studieprogrammet	
Opptakskrav	Opptak forutsetter bachelorgrad i helsefag, sosialfag eller pedagogikk eller annen høyere helse-, sosialfaglig- eller pedagogisk utdanning av minimum 3 års varighet. Opptak kan også gjøres på bakgrunn av andre relevante utdanninger som i henhold til § 48 i lov om universiteter og høyskoler er godkjent som jevngrad med overnevnte grader eller utdanningsløp. I tillegg kreves minst 2 års relevant yrkespraksis.
Søknadsfrist for opptak	15. oktober
Opptaksfrekvens	Hvert annet år
Målgruppe for studieprogrammet	Masterprogrammet retter seg primært mot ulike yrkesgrupper med fullført helse-, sosialfaglig- eller pedagogisk utdanning av minimum 3 års varighet og som har minst 2 års relevant yrkespraksis. Søkere som har erfaring innenfor programmets problemfelt vil bli prioritert. Eksempler på relevante yrkesgrupper er: sosionomer, sykepleiere, pedagoger, leger, psykologer, politi, jurister.

3. Innhold og struktur i studieprogrammet

Innhold i studieprogrammet	<p><u>Studieretning selvmordsforebyggende arbeid (SSFF)</u> Studieretningen er satt sammen av et obligatorisk fellesemne og to valgfrie påbyggingssemner. I fellesemnet vil undervisningen legge vekt på den suicidale prosess og hva som kan være drivkreftene bak selvmordsatferd. Klinisk arbeid vil bli satt i sammenheng med forebyggingsprogrammer og forskningsvirksomhet. Studentene vil også gjennomføre VIVATs førstehjelpskurs ved selvmordsfare.</p> <p>Studenter som har en klinisk grunnkompetanse kan velge påbyggingssemnet <i>klinisk selvmordsforebyggende arbeid</i>. Gjennom dette emnet skal studentene videreutvikle sine mellommenneskelige samhandlingsferdigheter i møte med suicidale, utvikle kompetanse i å vurdere selvmordsrisiko, samt kunne intervensere ved selvmordsfare.</p> <p>Påbyggingssemnet <i>fagutviklings- og forebyggingsarbeid</i> tar for seg gjennomføring og bruk av selvmordsforebyggende tiltak, faglige utviklingsprosjekter, undervisning og kunnskapsformidling knyttet til selvmordsforebygging. Studentene skal forstå betydningen av forskningsinnsats i suicidologi og kunne iverksette, gjennomføre og evaluere selvmordsforebyggende tiltak.</p> <p><u>Studieretning rus og avhengighetsproblematikk (SKR)</u> Studenter som velger denne studieretningen vil først gjennomgå et fellesemne innenfor behandling og forebygging av rusmiddelproblemer. Her blir det satt fokus på medikamentell behandling og psykologiske behandlingsmetoder. Deretter vil studentene få en innføring i påbyggingsområdet rus og psykiatri. Begge emnene er obligatoriske for studenter som velger denne fordypningen. Et overordnet læringsmål for denne studieretningen vil være økt kompetanse og kunnskap innenfor området rus og avhengighetsproblematikk som grunnlag for endring og forbedring av praksis. Studentene skal kunne iverksette, gjennomføre og evaluere forebyggende tiltak i tråd med eksisterende forskningsresultater og faglige anbefalinger på området.</p> <p><u>Studieretning vold og traumatisk stress (NKVTS)</u> Studenter som velger denne studieretningen kan velge et påbyggingssemne innen følgende hovedområder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vold, familievold og seksuelle overgrep - Vold og seksuelle overgrep mor barn og ungdom - Flyktningehelse og tvungen migrasjon - Stressmestring og kollektive belastningssituasjoner <p>Temaene rommer både kulturelle, sosiale, psykologiske og medisinske forhold, og innlemmer både offer og utøverperspektiv. Et sentralt mål vil være å gi studentene innføring i aktuell forskning innen fagområdet vold og traumatisk stress. Studentene skal lære å sette egen praksis i sammenheng med forskningsvirksomhet og forebyggingsarbeid.</p>
----------------------------	--

Oppbygging av studieprogrammet	<p>Grunnemnet (30 stp) i første studieår er felles for alle studentene. Deretter velger studentene en studieretning (40 stp.) Studentene kan velge mellom tre ulike studieretninger:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Selvmordsforebyggende arbeid 2) Rus- og avhengighetsproblematikk 3) Vold og traumatisk stress <p>Hver studieretning er satt sammen av et fellesemne (10 stp.) i første studieår og et påbyggingsemne (30 stp.) i andre studieår. For studenter som har valgt rus og avhengighetsproblematikk er påbyggingsemnet en obligatorisk oppfølging av fellesemnet. I studieretningen "Selvmordsforebyggende arbeid" er fellesemnet obligatorisk og studentene får så mulighet til å velge mellom 2 ulike påbyggingsemner. Studieretningen "Vold og traumatisk stress" har også et obligatorisk fellesemne og så får studentene mulighet til å velge mellom 4 ulike påbyggingsemner forutsatt nok studenter.</p> <p>I andre studieår tar alle studentene et fellesemne i forskningsmetodikk (15 stp) uavhengig av hvilken studieretning de har valgt. Det tredje studieåret skriver studentene masteroppgaver (30 stp) med individuell veiledning. Året innledes med et skriveseminar (5 stp).</p>
Organisering av studieprogrammet	Studiet er organisert som et deltidsstudium med 120 studiepoeng fordelt på 30 studiepoeng pr. år over tre år.
4. Undervisningstema	
Undervisning og læringsformer	<p>Det vil bli arrangert to ukksamlinger pr. semester de to første studieårene, samt at studentene blir gitt oppgaver og prosjektarbeid mellom samlingene. I fjerde semester er det i tillegg til de to ukksamlingene 3 dager undervisning i vitenskapelig metode. I femte semester er det kun 3 dager skriveseminar som felles undervisning.</p> <p>I løpet av hver samling vil det være gruppearbeid der den enkelte får arbeide med faglig/personlig utvikling. All undervisning er obligatorisk. Nettbasert læring vil bli benyttet, blant annet i form av diskusjonsgrupper. Siste studieår skriver studentene en masteroppgave med personlig veiledning. Hver student har krav på inntil 12 timer veiledning. For å sikre at studenten har et minimum av kontakt med veileder, er tre av disse veiledningstimene obligatoriske. Veileder skal minimum være universitetslektor eller tilsvarende og i tillegg ha kompetanse innen fagfeltet.</p> <p>I studiet inngår 8000 sider pensum. Litteraturlisten over obligatorisk pensum utgjør 4000 sider (50 %). De øvrige 4000 sider (50 %) av pensum er selvvalgt litteratur. Her har den enkelte student anledning til å velge litteratur som samsvarer med egen yrkesfunksjon eller har relevans for egen masteroppgave.</p>
Undervisningsspråk	Norsk

Obligatoriske forhold i undervisningen	All undervisning er obligatorisk. Fravær fra undervisning utover 20 % medfører at man kan miste retten til å fremstille seg til eksamen. Ved fravær utover denne grensen kan Universitetet i Oslo kreve at studenten må dokumentere kunnskap ved hjelp av alternative arbeidskrav.
Undervisningssted	Universitetet i Oslo
5. Eksamenstema	
Eksamens- og vurderingsformer	I forbindelse med grunnemnet skrives en semesteroppgave på inntil 3000 ord, litteraturlisten kommer i tillegg. Påbyggingsemnet bedømmes ved innlevering av semesteroppgave på inntil 4000 ord, litteraturlisten kommer i tillegg. Oppgavene bedømmes med bestått eller ikke bestått. For å bestå fellesemnet i forskningsmetodikk, må studenten levere inn og få godkjent prosjektbeskrivelse til sin planlagte masteroppgave. Prosjektbeskrivelsen vurderes med bestått/ikke bestått. I forbindelse med skriveseminaret skal studenten levere utkast til en del av oppgaven. Innleveringen vurderes med bestått/ikke bestått. I studiets siste år avlegges endelig eksamen i form av en skriftlig masteroppgave og muntlig eksamen. I de tilfeller der to studenter skriver masteroppgave sammen, må de opp til muntlig eksamen enkeltvis. Ved muntlig eksamen skal kandidaten bli hørt i sin oppgave. Masteroppgaven og muntlig eksamen vurderes med gradert karakter fra A-F (A=Fremragende, B=Meget god, C=God, D=Nokså god, E=Tilstrekkelig og F=Ikke bestått). Karakterskalaen er i samsvar med det europeiske ECTS-systemet (European Credit Transfer System).
Faglige krav for å kunne avlegge eksamen	Hvert emne avsluttes med en eksamen som må beståes for at studenten kan bli tatt opp på neste emne i studiet.
Eksamensspråk	Norsk, alternativt svensk, dansk eller engelsk.
6. Karaktersystem, sensur og vitnemål	
Karaktersystem	Begge karaktersystem benyttes, se punkt 5 eksamens og vurderingsformer
Sensorordning	Det brukes en bedømmersensor untatt for masteroppgaven som bedømmes av veileder og en ekstern bedømmersensor.

Vitnemål (VM) og DS	<p>Masterprogram i psykososialt arbeid knytter sammen praksisfelt og teorifelt innenfor selvmord, rus, vold og traumatisk stress. Masterprogrammet tilbyr studentene et helhetlig og tverrfaglig perspektiv på det arbeidet som foregår i spenningsfeltet mellom selvmord, rus, vold og traumer. Dette har gjort studentene i stand til å møte brukere med sammensatte behov. Kandidatene har også utviklet kompetanse til å gjennomføre egne evalueringer av praksis basert på anerkjente vitenskapelige metoder og vurdere vitenskapelige bidrag til overnevnte praksisfelt. Studentene har et solid grunnlag for å planlegge og å gjennomføre tiltak rettet mot både utviklingsarbeid, forebygging og behandling innen fagfeltet og å samarbeide med relevante faginstanser.</p> <p>Studiet har gitt studentene mulighet til å utvikle gode holdninger til faglige etiske spørsmål og å erverve økt innsikt i egen kompetanse i forhold til kommunikasjon og samhandling.</p> <p>Studiet er erfaringsbasert og forskningsbasert, noe som innebærer at studentenes arbeidserfaring inngår som en viktig læringsressurs i studiet samtidig som innholdet inkluderer oppdatert forskning innen fagfeltene suicidologi, rus, vold og traumer.</p>
7. Kvalitetssikring	
	<ul style="list-style-type: none"> • Hver undervisningsuke avsluttes med en evalueringstime. Evalueringen gjennomføres som en kombinasjon av muntlige tilbakemeldinger i plenum og skriftlig evaluering. • Hver undervisningsuke har en halv dag med veilederledede arbeidsgrupper der studentene får sette fokus på egne tanker og holdninger til utdanningens tematikk, samt hvordan studentene opplever sin utdanningssituasjon. • Evaluering i Fronter etter hvert emne • Sluttevaluering i Fronter etter endt utdanning.
Ordning for tilsynssensor	Fellestekst fra fakultetet

Studieplan

Masterprogram i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer

120 studiepoeng - deltid over tre år

Seksjon for selvmordsforskning og – forebygging
Seksjon for kliniske rusmiddelproblemer
Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress

Godkjent av Det medisinske fakultet [dato]

Innholdsfortegnelse

Innledning	3
Bakgrunn og mål for å opprette masterprogrammet	4
Opptak og finansiering	4
Organisering av studiet	5
Faglig innhold	7
1. Grunnemne – introduksjon til temaområdene selvmord, rus, vold og traumer	7
2. Studieretninger	8
2.1. Studieretning selvmordsforebyggende arbeid (SSFF)	8
2.1.1. Fellesemne selvmordsforebyggende arbeid	8
2.1.2. Valgfritt påbyggingsemne klinisk selvmordsforebyggende arbeid	8
2.1.3. Valgfritt påbyggingsemne fagutvikling og forebyggingsarbeid	9
2.2. Studieretning rus og avhengighetsproblematikk (SKR)	9
2.2.1. Fellesemne behandling og forebygging av rusmiddelproblemer	9
2.2.2. Påbyggingsemne rus og psykiatri	10
2.3. Studieretning vold og traumatisk stress (NKVTS)	10
2.3.1. Fellesemne vold og traumatisk stress	10
2.3.2. Valgfritt påbyggingsemne vold, familievold og seksuelle overgrep	11
2.3.3. Valgfritt påbyggingsemne vold og seksuelle overgrep mot barn og ungdom	12
2.3.4. Valgfritt påbyggingsemne flyktinghelse og tvungen migrasjon	12
2.3.5. Valgfritt påbyggingsemne stressmestring og kollektive belastningssituasjoner	13
3. Oppgaveforberedende emne	13
4. Masteroppgaven	15
Vurderingskriterier for masteroppgaven	15
Pedagogisk grunnsyn	16
Eksamen og sensur	16
Litteratur	18

Innledning

Mastergradsprogram i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold, og traumer er tverrfaglig sammensatt og forankret i Institutt for psykiatri, ved Det medisinske fakultet, Universitetet i Oslo. Studiet fører til graden Master i psykososialt arbeid.

Seksjon for selvmordsforskning og -forebygging, Seksjon for kliniske rusmiddelproblemer og Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress samarbeider om studiets faglige innhold og den administrative driften av utdanningen.

Alle de tre fagenhetene har tilknytning til Universitetet i Oslo og skal drive forskning, utviklingsarbeid og undervisning. Nedenfor blir enhetene presentert.

Seksjon for selvmordsforskning og – forebygging (SSFF)

SSFF er det nasjonale kompetansesenteret innen suicidologi med hovedmålsetting om å bidra til å redusere omfanget av selvmord og suicidal atferd i Norge. Seksjonen ble etablert ved Universitetet i Oslo i 1996. Den er en seksjon ved Institutt for psykiatri (IPSYK) og er finansiert av Sosial- og helsedirektoratet.

Seksjon for kliniske rusmiddelproblemer (SKR)

I 1997 ble det besluttet at man skulle bygge ut et nasjonalt tilbud for legemiddelassistert rehabilitering (LAR). Dette sammen med de sterkt økende helseproblemene i rusmiddelsektoren understreket behovet for økt kompetanse innenfor et tverrfaglig felt fra neurobiologi og psykologi til sosialfaglige områder. For å stimulere til forskning, kompetanseutvikling og undervisning gikk Sosialdepartementet og Universitetet i Oslo sammen om å etablere Seksjon for kliniske rusmiddelproblemer i 1999. SKR er en seksjon ved Institutt for psykiatri og er finansiert av Sosial- og helsedirektoratet.

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS)

NKVTS ble etablert i 2004. Senteret har som mål å bidra til å forebygge og redusere helsemessige og sosiale konsekvenser av vold og traumatisk stress. Senteret skal samle og styrke kompetansen innen feltet vold og traumatisk stress, og ha en komplementær tverrfaglighet som ivaretar en helsefaglig, sosialfaglig, samfunnsfaglig, humanistisk, pedagogisk og juridisk profil. Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Justis- og politidepartementet, Forsvarsdepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet står bak opprettelsen av senteret.

NKVTS har fire fagseksjoner:

- Barn og ungdom
- Vold, familievold og seksuelle overgrep
- Flyktningehelse og tvungen migrasjon
- Stressmestring og kollektive belastningssituasjoner.

Regionale ressursentre om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS)

I tillegg til disse enhetene er det også etablert regionale ressursentre om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS) i regionene Nord, Sør, Midt, Øst og Vest. De skal blant annet bistå det offentlige tjenesteapparat med kunnskaps- og kompetanseutvikling, og

utvikle og koordinere felles kurs- og undervisningsopplegg med utgangspunkt i praksisfeltets ønsker og behov. De skal også bidra til forsknings og kunnskapsutvikling i samarbeid med relevante nasjonale og regionale fagmiljøer på senterenes fagområder. Videre skal de etablere formelle samarbeidsavtaler med øvrige relevante kompetanse- og fagmiljøer, blant annet NKVTS og SSFF. De regionale ressursentrene vil være naturlige samarbeidspartnere ved gjennomføringen av Master i psykososialt arbeid - selvmord, rus, vold og traumer.

Bakgrunn og mål for å opprette mastergradsprogram i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer

I 2006 inngikk SSFF, SKR og NKVTS et samarbeid for å opprette et felles mastergradsprogram. Fagfeltene suicidologi, rus og avhengighetsproblematikk, vold og traumatisk stress er alle beslektede fagområder.

Studiet har som mål å utdanne fagpersonell til både å drive vitenskapelig og praktisk arbeid innen problemområdene selvmordsforebygging, rusproblematikk og vold og traumatisk stress. Studentene skal gjennom mastergradsprogrammet få kompetanse til å forske og utvikle ny kunnskap, samt å drive tiltak rettet mot praksisfeltet. Etter fullført studium skal kandidatene:

- Ha god kunnskap om grunnleggende begreper innen de respektive fagfelt. For å oppnå en bred forståelse vektlegges biologiske, psykologiske, sosiale, kulturelle, rettslige og etiske perspektiver. Studentene skal også fordype seg innen særskilt tematikk i problemområdet.
- Planlegge og gjennomføre forskning i forbindelse med problemer knyttet til fagfeltet. Kandidatene skal i tillegg være i stand til å gjennomføre egne evalueringer av praksis basert på anerkjente vitenskapelige metoder og vurdere vitenskapelige bidrag til ovennevnte praksisfelt.
- Studentene skal etter endt utdanning være i stand til å planlegge og å gjennomføre tiltak rettet mot både utviklingsarbeid, forebygging og behandling innen fagfeltet og å samarbeide med relevante faginstanser. Studentene skal også ha ervervet økt innsikt i egen kompetanse i forhold til kommunikasjon og samhandling. De skal utvikle gode holdninger til faglige etiske spørsmål.

Opptak og finansiering

Opptak forutsetter bachelorgrad i helsefag, sosialfag eller pedagogikk eller annen høyere helse- og/eller sosialfaglig/pedagogisk utdanning av minimum 3 års varighet. Opptak kan også gjøres på bakgrunn av andre relevante utdanninger som i henhold til § 48 i lov om universiteter og høyskoler er godkjent som jevngrad med ovennevnte grader eller utdanningsløp. I tillegg kreves minst 2 års relevant yrkespraksis.

Søkere som i tillegg til bachelorgrad har erfaring innen programmets problemfelt blir prioritert. Leger og psykologer som vil ta dette studiet vil også bli prioritert.

Studenter ved mastergradsprogrammet må betale vanlig semesteravgift til Universitetet i Oslo og i tillegg betale studieavgift til IPSYK. I forbindelse med opptak skal studenten gi et skriftlig samtykke på at han/hun forplikter seg til å betale gjeldende studieavgift hvert semester til IPSYK. Dersom en student som er tatt opp på studiet velger å avbryte utdanningen, vil det ikke bli krevd studieavgift for de kommende semester. Studenten må i slike tilfeller betale semesteravgift for alle semester hvor han/hun har deltatt, inklusive det semesteret hvor beslutningen om å trekke seg blir kunngjort for studieadministrasjonen.

Opptak av nye studentkull vil skje hvert annet år slik at nytt kull starter når forrige kull begynner arbeidet med masteroppgaven. Søkere må spesifisere ønsket påbyggingsemne ved opptak (se s.6).

Kull 1 1. år	2. år	3. år		
		Kull 2 1. år	2. år	3. år

Organisering av studiet

Studiet er organisert som et deltidsstudium med 120 studiepoeng fordelt over tre år.

Undervisningen er lagt til hele eller halve ukesamlinger, vanligvis i Oslo. De første tre semester arrangeres to ukessamlinger pr. semester. I fjerde semester blir det i tillegg til to ukessamlinger gitt 3 dager undervisning i vitenskapelig metode. I femte og sjette semester arbeider studentene med sin masteroppgave under individuell veiledning. Det blir arrangert et skriveseminar (3 dager) i femte semester, utover dette blir det ikke arrangert felles undervisning i studiets to siste semester.

I løpet av hver samling vil det være gruppearbeid der den enkelte får arbeide med faglig- og personlig utvikling. Vilje og motivasjon fra den enkelte student til å arbeide med egne holdninger er en forutsetning. All undervisning er obligatorisk. Nettbasert læring vil bli benyttet, blant annet i form av diskusjonsgrupper.

Grunnemnet (30 stp.) i første studieår er felles for alle studentene. Deretter velger studentene en studieretning (40 stp.) Studentene kan velge mellom tre ulike studieretninger:

- 1) Selvmordsforebyggende arbeid
- 2) Rus og avhengighetsproblematikk
- 3) Vold og traumatisk stress

Studieretningene "Selvmordsforebyggende arbeid" og "Vold og traumatisk stress" er satt sammen av et fellesemne (10 stp.) i første studieår og et påbyggingsemne (30 stp.) i andre studieår. Studieretningen "Rus og avhengighetsproblematikk" har et fellesemne på 30 stp annet og tredje semester påfulgt av et obligatorisk påbygningsemne på 10 stp i fjerde semester.

I studieretningen "Selvmordsforebyggende arbeid" er fellesemnet obligatorisk og studentene får så mulighet til å velge mellom 2 ulike påbyggingsemner. Studieretningen "Vold og traumatisk stress" har også et obligatorisk fellesemne og så får studentene mulighet til å velge mellom 4 ulike påbyggingsemner (forutsatt nok studenter).

I andre studieår tar alle studentene et felles emne i forskningsmetodikk (15 stp) uavhengig av hvilken studieretning de har valgt. Det tredje studieåret tar alle studentene et skriveseminar (5 stp), og i tillegg skriver studentene masteroppgaver (30 stp) med individuell veiledning.

1. år		2. år		3. år	
Grunnemne: Introduksjon til temaområdene selvmord, rus, vold og traumer	Studieretning rus og avhengighetsproblematikk		Fellesemne i forsknings- metodikk	Skrive seminar	Master oppgave
	PE: Rus og psykiatri	FE: Behandling og forebygging av rus og avhengighets-problemer			
	Studieretning selvmordsforebyggende arbeid				
	FE: Selvmordsforebyggende arbeid	PE: Klinisk emne, selvmordsforebyggende arbeid			
		PE: Fagutvikling og forebygging			
	Studieretning vold og traumatisk stress				
	FE: Vold og traumatisk stress	PE: Vold, familievold og seksuelle overgrep			
PE: Vold og seksuelle overgrep mot barn og ungdom					
PE: Flyktninghelse og tvungen migrasjon					
PE: Stressmestring og kollektive belastningssituasjoner					
30 stp.	10 stp.	30 stp.	15 stp.	5 stp.	30 stp.

FE = Fellesemne (obligatorisk)
PE = Påbygningsemne (valgfritt)

* Undervisning i påbygningsemnet Rus og psykiatri (10 stp) følger kronologisk etter fellesemnet Behandling og forebygging av rus og avhengighetsproblemer (30 stp).

Faglig innhold

1. Grunnemne – introduksjon til temaområdene selvmord, rus, vold og traumer (30 stp.)

I studiets første år skal studentene gjennomgå et obligatorisk grunnemne. I dette emnet vil det bli gitt en introduksjon til temaområdene selvmord, rus, vold og traumatisk stress. Målsettingen er å gi studentene en generell kunnskap om grunnleggende faglige temaer som inngår i utdanningens hovedområder.

Grunnleggende begreper og forståelse

Her gis en innføring i grunnleggende begreper innenfor hvert av temaområdene selvmord, rus, vold og traumatisk stress.

Historikk, omfang og demografiske forhold

Her plasseres de tre temaområdene i en historisk og demografisk ramme. Dette er viktig for at studentene skal kunne se sammenhengen mellom de tre temaområdene. Sentrale stikkord:

- Historiske, religiøse, filosofiske og kulturelle aspekter
- Demografiske forhold (kjønn, geografisk fordeling, alder)
- Mørketall og registreringsproblematikk

Sårbarhet, risiko- og beskyttende faktorer

Kunnskap om sårbarhet og risikofaktorer er viktig for å identifisere, kartlegge og forebygge problemer knyttet til selvmord, rus, vold og traumatisk stress. Økt kunnskap omkring dette vil kunne gi grunnlag for en bedre forståelse samt en mer effektiv forebygging og behandling innenfor fagfeltet. Sentrale stikkord her vil være:

- Genetiske og biologiske faktorer
- Psykiske lidelser
- Familie og relasjonelle forhold
- Sosiale forhold
- Kompetanse

Forebygging og behandling – teorier, modeller og metoder

Her gis en oversikt over ulike perspektiver på behandling og forebyggende arbeid. Dette er viktig for å synliggjøre bredden i fagfeltet samt de mange innfalsvinklene til et sammensatt problemfelt.

Sentrale stikkord:

- Mestringsperspektivet
- Habilitering/rehabilitering
- Folkehelsemodellen
- Offentlige dokumenter og lovverk
- Offentlige og private forebyggende tiltak

Etiske utfordringer og selvforståelse hos hjelpepersonell

Psykososialt arbeid innebærer at man møter etiske utfordringer av ulik art, arbeidet er dessuten avhengig av hvordan man forstår seg selv og sin rolle som hjelpearbeider. Her ønsker vi å skissere opp noen vanlige etiske utfordringer som man ofte møter i arbeidet med selvmord, rus, vold og traumatisk stress. Vi vil se nærmere på hvilken måte og i hvor stor

grad ens egen oppfatning av seg selv og sin rolle kan påvirke arbeidet man gjør. Sentrale stikkord er:

- Holdninger og personlige erfaringer
- Betydningen av en god og effektiv kommunikasjon
- Fordommer
- Rolleforståelse
- Forholdet til pårørende

2. Studieretninger

Studentene kan velge mellom tre ulike studieretninger:

- 2.1 Selvmordsforebyggende arbeid
- 2.2 Rus og avhengighetsproblematikk
- 2.3 Vold og traumatisk stress

Studieretningene bygger videre på grunnmodulen fra første studieår. Hver studieretning er satt sammen av et fellesemne (10 stp.) i første studieår og et påbyggingsemne (30 stp.) i andre studieår. SSFF har to valgfrie påbyggingsemner. SKR har kun ett påbyggingsemne. Ved NKVTS er det mulig å velge mellom fire ulike påbyggingsemner.

2.1 Studieretning selvmordsforebyggende arbeid (SSFF)

2.1.1 Fellesemne selvmordsforebyggende arbeid (10 stp.)

Undervisningen vil legge vekt på den suicidale prosess og hva som kan være drivkreftene bak selvmordsatferd. Klinisk arbeid vil bli satt i sammenheng med forebyggingsprogrammer og forskningsvirksomhet. Studentene vil også gjennomføre VIVAT førstehjelpskurs i selvmordsfare. Sentrale stikkord er:

- Risikofaktorer for selvmordsatferd
- Spesielle utfordringer ved selvdestruktiv/suicidal atferd hos barn og unge
- Evidensbasert behandling
- Forebygging av selvmord ved begrenning av tilgang til selvmordsmidler og ved sikring av det fysiske (behandlings-) miljø
- Selvmordsgjennomgang

2.1.2 Valgfritt påbyggingsemne klinisk selvmordsforebyggende arbeid (30 stp.)

Studenter som har en klinisk grunnkompetanse kan velge dette påbyggingsemnet. Gjennom dette emnet skal studentene videreutvikle sine mellommenneskelige samhandlingsferdigheter i møte med suicidale, utvikle kompetanse i å vurdere selvmordsrisiko samt kunne intervensere ved selvmordsfare. Betydningen av evidensbasert praksis vil bli vektlagt, studentene skal bli i stand til å vurdere egen praksis i lys av forskningsresultater og faglige anbefalinger.

Sentrale stikkord er:

- Relasjonelle utfordringer i møtet med selvmordsnære pasienter
- Å ta vare på seg selv som hjelper

- Ulike behandlingsformer ved suicidalitet
- Klinisk vurdering av suicidalitet
- Selvskading og repeterende selvmordshandlinger
- Systemer for beskyttelse og skjerming ved suicidalitet
- Oppfølging av etterlatte, medpasienter og medarbeidere ved selvmord hos pasienter under behandling
- Familiearbeid ved selvmordsproblematikk

2.1.3 Valgfritt påbyggingssemne fagutvikling og forebyggingsarbeid (30 stp.)

Undervisningen tar for seg gjennomføring og bruk av selvmordsforebyggende tiltak, faglige utviklingsprosjekter, undervisning og kunnskapsformidling knyttet til selvmordsforebygging. Studentene skal forstå betydningen av forskningsinnsats i suicidologi og kunne iverksette, gjennomføre og evaluere selvmordsforebyggende tiltak.

Sentrale stikkord er:

- Forskning, fagutvikling og formidling
- Oppfølging i institusjonshelsetjenesten
- Oppfølging i kommunehelsetjenesten
- Behandlingskjeder for selvmordsnære pasienter
- Intervensjoner knyttet til spesielle grupper i befolkningen
- Helsefremmende arbeid og primærforebyggende tiltak

2.2 Studieretning rus og avhengighetsproblematikk (SKR)

Studenter som velger denne studieretningen vil først gjennomgå et felleseemne innenfor behandling og forebygging av rusmiddelproblemer. Her blir det satt fokus på medikamentell behandling og psykologiske behandlingsmetoder. Deretter vil studentene få en innføring i påbyggingsområdet rus og psykiatri. Begge emnene er obligatoriske for studenter som velger denne fordypningen. Et overordnet læringsmål for denne studieretningen vil være økt kompetanse og forskningsbasert kunnskap innenfor området rus og avhengighetsproblematikk som grunnlag for endring og forbedring av praksis.

2.2.1 Felleseemne behandling og forebygging av rusmiddelproblemer (30 stp.)

Emnet vil vi gi en innføring i ulike strategier for behandling og forebygging av rusmiddelproblemer. Studentene skal kunne iverksette, gjennomføre og evaluere forebyggende tiltak i tråd med eksisterende forskningsresultater og faglige anbefalinger på området. Det legges vekt på to hovedområder: medikamentell behandling og psykologiske behandlingsmetoder, samt kombinasjonen av disse.

Medikamentell behandling

Her vil studentene lære mer om ulike medikamentelle behandlingsmetoder av rusmiddelproblemer. Her vil vi gi en innføring i de mest sentrale medikamentene som benyttes i rusbehandling samt deres virkemåte. Sentrale stikkord vil være:

- Avgiftning/avvenning med metadon og subutex
- Behandling med naltrekson-implantat
- Bruk av benzodiazepiner

Psykologiske behandlingsmetoder

Her vil vi gjennomgå noen av de mest brukte psykologiske metodene innenfor behandling av rusmisbruk. Sentrale stikkord vil være:

- Motivasjonsanalyse
- Kognitiv atferdsterapi
- Relasjonsorientert behandling
- Narrative metoder
- 12-trinnsbehandling

2.2.2 Påbyggingsemne rus og psykiatri (10 stp.)

I dette emnet vil studentene få en innføring i sammenhengen mellom temaområdene rus og psykiatri og behandlingen av rusrelaterte psykiske lidelser. Læringsmål vil være økt kompetanse og forståelse av rusrelaterte psykiske lidelser. Betydningen av evidensbasert praksis vil bli vektlagt, studentene skal bli i stand til å vurdere egen praksis i lys av forskningsresultater og faglige anbefalinger.

Sentrale stikkord for emnet er:

- Forståelse av sammenhengen mellom rusmisbruk og psykiske lidelser
- Behandling og forebygging av rus og psykiske lidelser – motivasjon og kognitiv terapi, bruk av integrerte team, medikamentell behandling
- Prevalens og diagnostikk
- Rusmisbruk og personlighetsforstyrrelse
- Samarbeid mellom 1. og 2. linjetjenesten

2.3 Studieretning vold og traumatisk stress (NKVTS)

Studenter som velger denne studieretningen kan velge et påbyggingsemne innen følgende hovedområder:

- Vold, familievold og seksuelle overgrep
- Vold og seksuelle overgrep mot barn og ungdom
- Flyktningshelse og tvungen migrasjon
- Stressmestring og kollektive belastningssituasjoner

Temaene rommer både kulturelle, sosiale, psykologiske og medisinske forhold, og innlemmer både offer og utøverperspektiv. Et sentralt mål vil være å gi studentene innføring i aktuell forskning innen fagområdet vold og traumatisk stress. Studentene skal lære å sette egen praksis i sammenheng med forskningsvirksomhet og forebyggingsarbeid.

2.3.1 Fellesemne vold og traumatisk stress (10 stp.)

Fellesemnet skal gi studentene et godt forståelsesgrunnlag for de overordnede og gjennomgripende temaene innen feltet. I dette fellesemnet inngår sentrale temaer som ligger til grunn for arbeid med forebygging, behandling og kunnskapsutvikling om helsemessige og sosiale konsekvenser av vold og traumatisk stress. Undervisningen er forskningsbasert.

Sentrale stikkord er:

- Behandlingsperspektiver: voldsutsatte og voldsutøvere
- Traumeperspektivet
- Tabubelagte temaer

- "Restorative justice"
- "Revictimisering"
- Beskyttende faktorer
- Kommunikasjon
- Spesielle tema i ledelse og veiledning
- Belastninger ved å arbeide innen feltet
- Etikk

2.3.2 Valgfritt påbyggingsemne vold, familievold og seksuelle overgrep (30 stp.)

Læringsmålet for dette påbyggingsemnet vil være økt kompetanse innenfor området vold, familievold og seksuelle overgrep. Undervisningen tar utgangspunkt i vold og overgrep som fenomen og redegjør for ulike former og forståelsesmodeller. Studiet gir økt kunnskap om teoretiske og praktiske tilnærminger til volds- og overgrepsfeltet og skal gjennom fokus på ofre og utøvere bidra til endring og bedring av egen praksis på området, eller som basis for videre forskning på feltet.

Vold som fenomen

- Voldstypologier: fysisk, psykisk og seksuell vold, tortur
- Voldens arenaer: privat vold, vold på offentlig sted og på arbeidsplassen
- Relasjoner og roller mellom utøver og utsatt
- Mannlige og kvinnelige voldsutøvere/overgripere/utsatte

Ulike modeller for forståelse av vold og overgrep

- Psykologiske og nevrobiologiske teorier
- Sosiologiske teorier
- Feministisk perspektiv

Tiltak mot vold

- Forebyggende tiltak
- Behandlingstiltak
- Empowerment
- Rettslige tiltak
- Sosioøkonomiske tiltak

Viktimologi

- Risikofaktorer
- Voldens virkninger
- Utsattrettede intervensjoner, behandling og terapi
- Tjenestetilbud

2.3.3 Valgfritt påbyggingsemne vold og seksuelle overgrep mot barn og ungdom

(30 stp.)

Undervisningen tar for seg temaer som skal gi studentene teoretisk og praktisk kompetanse i forhold til både å forebygge vold og seksuelle overgrep mot barn, oppdage slike forhold og gi barnet og familien veiledning og behandling når barnet har vært utsatt for overgrep. Studiet skal føre til økt kunnskap om fenomenet vold og seksuelle overgrep mot barn, konsekvenser slike overgrep kan føre til på kort og lang sikt og hva som kan være adekvate tiltak å sette i verk. Betydningen av evidensbasert praksis vil bli vektlagt, studentene skal bli i stand til å vurdere egen praksis i lys av forskningsresultater og faglige anbefalinger.

Sentrale temaer er:

- Barns oppvekst og utvikling
- Ulike typer overgrep
- Barn og unge som begår krenkende handlinger
- Symptomer og konsekvenser av overgrep på kort og lang sikt
- Beskyttende faktorer og risikofaktorer
- Forebygging
- Utredning og behandling/ rehabilitering

2.3.4 Valgfritt påbyggingsemne flyktinghelse og tvungen migrasjon (30 stp.)

Undervisningen i dette påbyggingsemnet skal gi studentene både teoretisk og praktisk kompetanse i behandling og rehabilitering av flyktninger. Studentene vil lære om flyktingers bakgrunn slik den kan arte seg for mange og deres livssituasjon i eksil. Undervisningen vil legge vekt på menneskerettighetsbrudd og flukt som potensielt traumatiserende erfaringer. Undervisningen er forskningsbasert. Noen sentrale stikkord er:

- Forfølgelse, flukt, livet i flyktingleir
- Asylprosess og livet i asylmottak
- Bosettingsprosess og tilpasningsprosess
- Integrering; inklusjon og marginalisering
- Generasjons og kjønnsmotsetninger
- Repatriering
- Transnasjonale livsløp
- Eksilproblematikk
- Livet som flykting i et utviklingsperspektiv
- Enslige mindreårige flyktninger
- Flyktingfamilien
- Helse i eksil, sårbarhet og risikofaktorer
- Tortur som menneskeskapte traumer
- Behandling og rehabilitering av flyktninger
- Kultur og helse, sykdomsforståelse og behandling
- Arbeide med tolk

- Tverrfaglig samarbeid om flyktningers helse og integrering

2.3.5 Valgfritt påbyggingsemne stressmestring og kollektive belastningssituasjoner (30 stp.)

Et overordnet læringsmål for dette påbyggingsemnet vil være økt kompetanse og kunnskap innenfor området stressmestring og kollektive belastninger. Temaene konsentreres om situasjoner der liv er truet, krenket eller går tapt. Studenter som velger dette emnet vil gjennomgå temaer innenfor behandling og forebygging av posttraumatiske stressproblemer. Studentene skal kunne iverksette, gjennomføre og evaluere behandlings- og forebyggende tiltak i tråd med eksisterende forskningsresultater og faglige anbefalinger på området.

Sentrale stikkord er:

- Seleksjon av egnet personell
- Oppbygging av individuell stresstoleranse/mestring
- Organisering, for eksempel oppbygging av sterke grupper og avdelinger
- Tidlig intervensjon
- Behandlingsmetodene av etablerte traumerelaterte tilstander

Forebygging/behandling av traumerelaterte tilstander

I innsats- og hjelpeyrker og i høyrisikoyrkesgrupper vil det være forebyggende tiltak som seleksjon av egnet personell, opplæring i stressmestring gjennom utdanning, trening og øvelser samt oppbygging av sterke grupper og avdelinger og gruppestressdebriefing som intervensjon. Slike forebyggende tiltak kan ikke i samme grad brukes overfor andre mennesker utsatt for potensielt traumatiske situasjoner.

Biomedisinsk og psykososiokulturell referanseramme

De grunnleggende neurobiologiske reaksjonsmønstre vil bli gjennomgått og knyttet til muligheten av medikamentell forebygging og medikamentell behandling, samt psykologiske behandlingsmetoder. Psykososiale tiltak gjennomgås, med hensyntagen til den kulturelle kontekst.

Erstatningsrettigheter og traumerelaterte lidelser

Visse traumerelaterte lidelser der årsakssammenhengen mellom hendelsen og lidelsen er etablert, vil være erstatningsberettigede slik som trafikkskader og yrkesskader. Oppreisningssøksmål er også aktuelle. En gjennomgang av den medisinske og juridiske årsakslære vil derfor være naturlig.

3.1 Fellesemne i forskningsmetodikk (15 stp.)

Dette emnet er felles for alle studentene og gir en oversikt over hvordan forskere arbeider for å få konsistens mellom spørsmål, empiri og teori/eksisterende kunnskap. Studentene skal bli bevisst hvilke forutsetninger utvikling av kunnskap bygger på. Emnet skal gi forståelse for forskningsprosessen, herunder formulering av problemstillinger, forskningsdesign, litteratursøk, kvantitative og kvalitative analyseteknikker og presentasjon av resultater. Emnet skal gi studentene nødvendig metodisk kunnskap for å kunne forstå, vurdere og nyttiggjøre seg andres forskning, og til å planlegge gjennomføringen av egen masteroppgave. Emnet skal styrke studentens evne til vitenskaplig tenkning.

Studentene skal gjennom arbeidet med dette emnet utarbeide prosjektbeskrivelse for masteroppgaven som leveres inn til godkjenning av fagansvarlig ved den undervisningsenheten hvor studenten har valgt sin spesialisering. Kandidater som fra før av har embetseksamen eller mastergrad kan få fritak fra *undervisningen* i dette emnet, men må levere prosjektbeskrivelse for godkjenning. Prosjektbeskrivelsen er grunnlaget for tildeling av veileder. Prosjektbeskrivelsen er ikke bindende, men skal være et dokument som skal danne utgangspunkt for utarbeidelse av oppgaven og videre veiledning. Gjennom dette arbeidet skal studentene utvikle innsikt i:

- hovedtyper av kvantitative og kvalitative forskningsdesign.
  - Kjenne til muligheter og begrensninger ved henholdsvis kvantitative og kvalitative forskningsmetoder.
  - Kunne vurdere ulike forskningsdesign og velge et aktuelt forskningsopplegg for sin egen masteroppgave.
- bærende prinsipper for innhenting av kvantitative og kvalitative data
  - Forstå betydningen av representative utvalg, og kjenne til vanlige utvalgsteknikker.
  - Kjenne til vanlige måter forskere går fram på når de skal samle inn data.
  - Kjenne til framgangsmåter som benyttes for å samle inn data ved hjelp av utspørring og kunne formulere spørsmål.
- prinsipper for operasjonalisering av variabler og utarbeiding av kodebok
  - Kunne vurdere datas validitet og reliabilitet, klassifisere og kode data
  - Kjenne ulike målenivå for data
- grunnleggende statistiske metoder og begreper
  - Kjenne til de mest brukte statistiske tester og metoder
  - Forstå begrepene tilfeldighet og sannsynlighet, og kunne grunnleggende sannsynlighetsberegning
- metoder for behandling og analyse av data
  - Ulike dataprogrammer for statistisk analyse
  - Metoder for behandling av kvalitative data
- presentasjon av resultater
  - Kunne presentere data ved hjelp av tabeller, diagrammer og tekst
- Forskningsetikk
  - Kjenne til etiske problemer ved forskning på mennesker

3.2 Skriveseminar (5 stp.)

Emnet er et seminar i oppgaveskriving med spesiell vekt på de utfordringene som knytter seg til det å skrive en masteroppgave. Studentene skal oppøve språklig bevissthet omkring det å skrive en større oppgave. Kurset skal også gi studentene trening i å gi tilbakemeldinger på andres skriftlige arbeid. Som ledd i kurset skal studentene skrive et utkast til en del av masteroppgaven. Utkastet skal leveres inn til godkjenning av den ansvarlige for skriveseminaret.

4. Masteroppgaven (30 stp.)

Masteroppgaven skal være et selvstendig vitenskapelig arbeid. Studenten skal gjennom masteroppgaven vise innsikt i aktuell forskning og relevant teori og metoder som har betydning for oppgavens problemstilling.

Gjennom arbeidet med masteroppgaven skal studenten oppøve evnen til kritisk tenkning, få kjennskap til forskningsprosesser, gjøre et selvstendig arbeid og fordype seg faglig. Arbeidet med masteroppgaven skal gjøre studenten i stand til å vurdere og eventuelt å planlegge forskningsopplegg i forbindelse med problemer knyttet til eget arbeid eller selv delta i forskningsopplegg.

Arbeidet kan skje individuelt eller i gruppe. Masteroppgaven kan skrives i nær tilknytning til prosjekter som er i gang ved en av undervisningsenhetene (SSFF, NKVTS eller SKR). Hvis arbeidet gjøres i gruppe eller i tilknytning til et eksisterende forskningsprosjekt, må det gå fram av oppgaven hva som er den enkelte students bidrag. Dette gjøres i form av et notat som vedlegges oppgaven. Oppgaven skal skrives på norsk, alternativt svensk, dansk eller engelsk.

Hver student har krav på inntil 12 timer veiledning. For å sikre at studenten har et minimum av kontakt med veileder, er tre av disse veiledningstimene obligatoriske. Veileder skal minimum være universitetslektor eller tilsvarende og i tillegg ha kompetanse innen fagfeltet.

Vurderingskriterier for masteroppgaven:

Problemstillingens relevans

Oppgavens temavalg og problemstilling må være begrunnet med dets aktualitet og betydning for det fagfeltet studenten har valgt å spesialisere seg i. Oppgaven må inneholde en drøfting av hvilke konsekvenser ens resultater får i forhold til studiets målområder og/eller studentens praksis og faglige bakgrunn.

Selvstendighet

Oppgaven skal tydeliggjøre at studentens selvstendige vurderinger er basert på drøftinger av ulike tilnærminger, forklaringer og forståelser vedrørende det valgte tema. Den skal vise studentens evne til å behandle teori, praksis, metode, data og funn på en kritisk og analytisk måte. Oppgaven skal gjøre rede for metodevalg, forskningsetiske hensyn, vise evne til kritisk vurdering av data og være realistisk i konklusjonene. Oppgaven må være utført i samsvar med gjeldende etiske retningslinjer og studenten skal gjøre rede for egne etiske overveielser.

Grundighet

Oppgaven skal identifisere og avgrense faktorer som virker inn på det behandlede problemområdet. Det skal pekes på årsaks/virkningsforhold eller meningssammenhenger mellom flere av foran nevnte faktorer.

Kunnskaper

Studenten skal vise evne til å finne og velge ut relevant litteratur for oppgavens problemstilling, og til å sammenlikne egne funn med andres. Videre skal metodevalget være egnet til å belyse den valgte problemstilling.

Framstilling

Oppgaven må ha en oversiktlig disposisjon og en strukturert oppbygging. God skriftlig framstillingsevne med et klart og tydelig språk vektlegges sammen med nøyaktige grafiske framstillinger og tabeller der det er påkrevd.

Oppgavelikhet

Det må ikke være påfallende likhet med andre oppgaver som antyder uselvstendighet i skriveprosessen. Se Reglementshåndbok for Universitetet i Oslo kap. 3.3.1: Retningslinjer ved behandling av fusk/forsøk på fusk til eksamen.

Omfang

En normalstørrelse for masteroppgave av 30 studiepoengs omfang er på ca 20.000 – 27.000 ord, ca. 60-80 maskinskrevne sider. En normalstørrelse på tilsvarende oppgave som skrives i gruppe er på ca. 80-100 sider. Velges artikkelform, skal oppgaven omfatte én artikkel samt en refleksjonsoppgave som utdyper de teoretiske og/eller metodologiske overveielser som ligger til grunn for arbeidet. Artikkelen skal møte kravene til publisering i anerkjent vitenskapelig tidsskrift med fagfellevurdering. Refleksjonsoppgaven skal ha en ramme på 7000 ord.

Pedagogisk grunnsyn

Læring er en aktiv og kontinuerlig prosess. Kompetanseutvikling er resultat av læring og kunnskapsutvikling i vid forstand. Gode læringsstrategier inneholder både presentasjon av ny teori og strategier som utvikler handlingskompetanse. Både individuelle og kollektive læringsprosesser inngår. Metodisk vil studiet slik basere seg på aktiv deltakelse og en vekslning mellom teori og praktiske oppgaver på individ og gruppenivå. Det vil bli tilrettelagt for bruk av varierte undervisningsmetoder. Studiet henvender seg til en bred målgruppe, og flere ulike faggrupper kan søke opptak. Studentene vil være voksne mennesker som i varierende grad har arbeidet med ett eller flere av studiets problemområder. Studentgruppen vil derfor være sammensatt av personer som samlet representerer en svært bred kompetanseressurs. Denne ressurs vil bli benyttet i studiet ved at studentene deltar i veiledningsgrupper og stimuleres til å delta aktivt i diskusjoner og løse oppgaver i fellesskap.

Eksamen og sensur

Eksamensrett

Alle studenter som er tatt opp på masterprogrammet av opptakskomiteen og som har gjennomført studiet i samsvar med den studieplanen som til enhver tid gjelder for studiet, har rett til å gå opp til eksamen. For å få bedømt masteroppgaven må alle de øvrige emner være godkjent. Semesteravgift og studieavgift for alle semester må være betalt. Fravær fra undervisning utover 20 % medfører at man kan miste retten til å fremstille seg til eksamen. Ved fravær utover denne grensen kan Universitetet i Oslo kreve at studenten må dokumentere kunnskap ved hjelp av alternative arbeidskrav.

Eksamensform og eksamensavvikling

Hvert emne avsluttes med en eksamen som må bestås for at studenten kan bli tatt opp på neste emne i studiet. I forbindelse med grunnemnet skrives en semesteroppgave på inntil 3000 ord, litteraturlisten kommer i tillegg. Påbyggingsemnet bedømmes ved innlevering av semesteroppgave på inntil 4000 ord, litteraturlisten kommer i tillegg. Oppgavene bedømmes med bestått eller ikke bestått. For å bestå fellesemnet i forskningsmetodikk, må studenten levere inn og få godkjent prosjektbeskrivelse til sin planlagte masteroppgave. I forbindelse med skriveseminaret skal studenten levere utkast til en del av oppgaven. Innleveringen vurderes med bestått/ikke bestått. I studiets siste år avlegges endelig eksamen i form av en skriftlig masteroppgave og muntlig eksamen. I de tilfeller der to studenter skriver masteroppgave sammen, må de opp til muntlig eksamen enkeltvis. Ved muntlig eksamen skal kandidaten bli hørt i sin oppgave. Tid og sted for eksamen gjøres kjent for studentene senest tre måneder før eksamensdato.

Fravær fra muntlig eksamen på grunn av dokumentert sykdom regnes som lovlig fravær. Studieadministrasjonen kan innvilge ulike særordninger for studenter som har spesielle behov i forbindelse med gjennomføring av eksamen når dette kan skje uten at det medfører urimelige økonomiske eller administrative belastninger for undervisningsenhetene.

For studenter som ikke har bestått eksamen eller som har hatt lovlig fravær fra ordinær eksamen, avholdes ny eksamen så snart studieadministrasjonen i samråd med studenten anser det som mulig. Dersom en student ønsker å endre sin studieplan, eller mangler godkjenning for ett eller flere emner, vil vedkommende få mulighet til å ta disse emnene sammen med neste kull.

Som følge av fusk eller forsøk på fusk kan IPSYK fremme sak for Den sentrale klagenemd ved Universitet i Oslo med forslag om annullering av eksamen (se Reglementshåndbok for Universitetet i Oslo kap. 3.3.1: Retningslinjer ved behandling av fusk/forsøk på fusk til eksamen).

Vurdering

Semesteroppgaver og oppgaver knyttet til fellesemne/skriveseminar vurderes med bestått/ikke bestått. Masteroppgaven og muntlig eksamen vurderes med gradert karakter fra A-F (A=Fremragende, B=Meget god, C=God, D=Nokså god, E=Tilstrekkelig og F=Ikke bestått). Karakterskalaen er i samsvar med det europeiske ECTS-systemet (European Credit Transfer System).

Det gies en samlet karakter for både masteroppgaven og muntlig eksamen. Masteroppgaven og muntlig eksamen skal vurderes av en eksaminator og en ekstern bedømmingssensor. Sensur på masteroppgaven skal bli gjort tilgjengelig for kandidaten en uke før muntlig eksamen. Karakteren kan etter muntlig eksamen bli justert en karakter opp eller ned. Den samlede karakteren skal normalt bekjentgjøres for kandidaten umiddelbart etter muntlig eksamen.

Begrunnelse for og klage over karakterfastsetting

Studenten har rett til å få en begrunnelse for karakterfastsettelsen på masteroppgaven. Krav om slik begrunnelse må framsettes for studieadministrasjonen innen en uke etter at studenten

fikk kjennskap til karakteren, dog aldri mer enn tre uker etter at samlet karakter er bekjentgjort. Begrunnelsen skal normalt være gitt innen en uke etter at studenten har bedt om dette. I begrunnelsen skal det redegjøres for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for bedømmelsen av oppgaven. Krav om begrunnelse for karakterjusteringe fastsatt etter muntlig eksamen må fremlegges samtidig som studenten blir gjort kjent med den samlede justerte karakteren.

En student kan klage skriftlig over den samlede karakteren innen tre uker etter at begrunnelsen for karakteren er bekjentgjort. Ny sensurering skal da foretas på uavhengig grunnlag. Første sensur skal normalt ikke gjøres kjent for den nye kommisjonen. Dersom masteroppgaven løses i gruppe, må en eventuell klage legges fram av alle studentene i gruppen.

Litteratur

I studiet inngår 8000 sider pensum. Litteraturlisten over obligatorisk pensum utgjør 4000 sider (50 %). De øvrige 4000 sider (50 %) av pensum er selvvalgt litteratur. Her har den enkelte student anledning til å velge litteratur som samsvarer med egen yrkesfunksjon eller har relevans for egen masteroppgave.

Krav til selvvalgt litteratur

Masteroppgaven skal i tillegg til litteraturlisten ha et vedlegg der studentens selvvalgte pensum listes opp og med angivelse av sidetall for hver oppføring slik at det framgår at selvvalgt pensum utgjør minimum 4000 sider.

Selvvalgt litteratur må oppfylle følgende kriterier:

- Må være presentert i et av de skandinaviske språk eller engelsk
- Må være utgitt i bokform, i et tidsskrift som er allment tilgjengelig eller som offentlig publikasjon
- Må være tilgjengelig i originalversjon
- Hovedvekten må kunne betraktes som faglitteratur, men inntil 20 % av selvvalgt pensum kan bestå av skjønnlitteratur.

UNIVERSITETET I OSLO
DET MEDISINSKE FAKULTET

NOTAT

Til: Dekanetet

Det medisinske fakultet
Økonomiseksjonen
Postboks 1078, Blindern

Saksbehandler: Runi Sommerstad

Telefon saksbehandler: 22 84 46 83

Telefaks: 22 84 46 81

Dato: 24.4.08 Saksnr.: Sakseier: RVS

E-post: postmottak@medisin.uio.no

Nettadresse: <http://www.med.uio.no/>

2008/6746-1

Vurdering av finansieringen til masterstudiet i selvmordsforebyggende arbeid

Det ble i styremøtet 26. februar 2008 vedtatt at *fakultetet foreslår at Universitetsstyret oppretter et eksternt finansiert masterprogram i psykososialt arbeid – selvmord, rus og traumer, slik det fremgår av saksdokumentene. Utdanningen forutsettes eksternt finansiering.*

Økonomiseksjonen ble bedt om å gjennomgå fagmiljøets økonomiske beregninger og vurdere om det er økonomisk dekning for å igangsette masterstudiet med eksternt finansiering.

Seksjonen ved undertegnede hadde et møte med Seksjon for selvmordsforskning, SSFF, v. E.Fadum og R.Nordvik 10. mars då. hvor underlagsmateriellet til styresaken, utarbeidet av fagmiljøet på Institutt for Psykiatri, ble gjennomgått. På bakgrunn av gjennomgangen laget Øk.seksjonen en oppsummering. Se vedlagte oppstilling med kommentarer, som noter til fagmiljøets beregninger.

Seksjonen sendte mail til fagmiljøet 14. mars då med anmodning om at estimert studentdeltakelse begrunnes nærmere. I tillegg ble det bedt om at fagmiljøet utgreier om økonomiske forhold rundt bortfall av videreutdanningen, erstattet av masterstudiet.

Seksjonen fikk i mail av 17. april då notat fra SSFF hvor det redegjøres for estimert studentopptak. I tillegg har SSFF utredet hvordan dagens personalbruk til videreutdanningen er og ressursendringer som vil skje ved etablering av masterstudiet, relatert til lønnskostnader. I notatet står det: *Hver av enhetene bruker allerede ressurser på undervisning i tilnærmet samme størrelsesorden som masterprogrammet vil kreve, men NKVTS bruker den på undervisning ved andre høyskoler og universitetsstudier SERAF på etter- og videreutdanningskurs utenfor universitetssystemet og SSFF på VISA. Disse tidsressursene vil bli flyttet til masterprogrammet.*

På bakgrunn av gjennomgangen med fagmiljøet med de forutsetninger om ressursbruk som skisseres, vurderinger av gjeldende ordninger med eksternt tildeling, samt budsjett- og regnskapsgjennomgang vurderer seksjonen det som relativt sikkert

at masterstudiet kan finansieres eksternt, og ikke belaster basisvirksomheten til fakultetet.

Konklusjon: Økonomiseksjonen mener det er dekning for at masterstudiet kan finansieres eksternt, og at dekanatet derfor kan gi en endelig anbefaling til Universitetsstyret om at masterstudiet opprettes.

Med vennlig hilsen

Runi Sommerstad
økonomisjef

Inger Johanne Synstad
førstekonsulent

Vedlegg:
Fagmiljøets beregninger (SSFF)
Øk.seksjonens kommentarer til fagmiljøets beregninger
Notat fra SSFF om rekrutteringsgrunnlag med mer, dat. 17.04.2008

Budsjetten ekstern finansiering:												
	Øksehjel noter:	antall studenter 65	stillingstid 120 stip	undervisningsmater 120 stip	vektor	ant linær	år	timeledd	lønn	faktor	årsm-kostnad DB 25 %	kostnad
utgifter												
forelesning			860		5	1650	61	226,51	373742	1,2056	484 865	606 742
grupperoleleding			165		3	246	54	199,69	48423	1,2056	54 082	80 103
skrivemater			108		3	156	54	199,69	30890	1,2056	40 061	60 064
senstur						237,2	64	239,85	85746	1,2056	111 379	188 978
oppfølgingsundring					3	990	57	210,26	208454	1,2056	270 262	387 862
driftsutgifter												262 000
Studiekonsulent							48		337 200	1,2056	1 048 212	1 311 841
1. annonsens SSFF		0,3	2,4									252 328
1. annonsens SSFF		0,3	0,9				80		459 500	1,2056	512 370	641 068
1. annonsens NKVTS		0,3	0,9				80		459 500	1,2056	512 370	641 068
1. annonsens SKR		0,3	0,9				80		459 500	1,2056	512 370	641 068
fagansvarlig SSFF		0,2	0,6				78		833 200	1,2056	862 604	919 786
fagansvarlig SKR		0,2	0,6				78		833 200	1,2056	862 604	919 786
fagansvarlig NKVTS		0,2	0,6				78		833 200	1,2056	862 604	919 786
Sum utgifter	1											6 349 804
Inntekter												
Studieavgifter (minus velferd)	2											-1 650 000
Starte fra Skole	3											
Egenandel SSFF	4											-641 068
Egenandel NKVTS	5											-641 068
Egenandel SKR	6											-641 068
IB/LUB												-25 339

Budsjetten intern finansiering:		
Utgifter		
undervisning og entreprenørskap		4 649 000
Inntekter		
Studieproduksjon		
Dekningsbidrag av estimerte inntekter		-3 161 000
Nettoresultat		57 %

Øk.seksjonens kommentarer til fagmiljøets øk.beregninger:

Note 1 (Sum utgifter):

Øk.seksjonen har ingen forutsetninger for å vurdere ressursbruken fagmiljøet mener det er behov for ved gjennomføring av masterstudiet. Vi har kun sett på lønnskostnader ved estimert tidsbruk, beregnede sosiale utgifter og dekningsbidrag, DB. Sosiale lønnsutgifter er inkl. i beregningene. Fagmiljøet har satt dekningsbidraget til 25 pst. av lønnskostnadene. Bidraget bør være tilstrekkelig sett i forhold til UiOs estimerte satser for indirekte kostnader (feliass.satsen for virksomhet tilkn. HF-ene). Lønnsutgifter til amanuensis vil i fig. fagmiljøet ikke komme som ekstrakostnader ved etablering av masterstudiet, men påløper allerede i dag, estimert til ca. kr. 340.000 per år. Det vil bli en omdispensering av amanuensis arbeidstid til masterstudiet.

Note 2 (Studieavgifter (minus frafall)):

Fagmiljøet forutsetter i gj.snitt at 52 studenter betaler full finansiering for masterstudiet, dvs. tot. kr. 90.000,- over 3 år med en studieavgift per semester på kr. 15.000. Øk.seksjonen tror det er stor usikkerhet ved estimert antall betalende studenter, og dermed estimert studieavgiftinntekt.

Dagens videreutdanning innen psykososialt arbeid finansieres i fig. fagmiljøet, delvis gjennom studieavgift, kr. 12.000 per semester. Fagmiljøet foreslår at ordningen med videreutdanning implementeres som moduler i masterstudiet. Fagmiljøet har ikke konkretisert hvor mye studieavgiften for deltakelse i modul-undervisning bør være, ei heller estimert hvor mange studenter som vil delta i modul-undervisningen. Om studieavgiften fra videreutdanningen bortfaller vil dette gi en mindreinntekt på om lag kr. 480.000 per år.

Note 3 (Støtte fra SHDir)

Det vises til brev fra Shdir av 10. juni 2003 og 9. februar 2005 med avslag på søknad om tilskudd til masterprogramet. Fagmiljøet har heller ikke i sine beregninger tatt høde for at denne tildelingen fra Shdir gjls.

Note 4 (Egenandel SSFF)

Shdir gir tilskudd til drift av seksjonen for selvmordsforskning- og forebygging (prosj. 200186). Deler av tildelingen vil jfr. Shdir's tildelingsbrev kunne benyttes til undervisning. Egenandelen fra SSFF pålydende kr. 641.088 vil kunne dekkes av "Shdir midlene". SSFF vil vært år måtte søke Shdir om driftstilskudd.

Note 5 (Egenandel NKVTS)

Nasjonalt kompetansesenter for vold og traumatisk stress er organisert under UUS. UiO disponerer ikke disse midlene. Som garanti for finansieringen bør UiO inngås avtale med kompetansesenteret om tilskudd til masterstudiet tilsvarende egenandelen.

Note 6 (Egenandel SKR)

Shdir gir tilskudd til drift av Seksjonen for kliniske rusmiddelproblemer (prosj. 200248). Deler av tildelingen vil kunne benyttes til undervisning. Driftstilskuddet skal benyttes i budsjettåret. Ubrukte midler kan etter søknad tildeles på nytt. Det er usikkert hvor mange år Shdir vil bevile driftstilskudd til SKR, til delfinansiering av masterstudiet.

Seksjonen får i tillegg tilskudd fra NFR som rundsum frem til 2012 (prosj. 142956). Deler av midlene kan benyttes til å finansiere masterstudiet.

Oppsummering fra øk.seksjonen: De tre fagmiljøene vil med eksisterende bevilgning kunne dekke beregnet egenandel. Det er imidlertid stor usikkerhet med fagmiljøets estimerte studieavgiftsinntekt.

Før dekanatet anbefaler igangsetting av masterstudiet til universitetsstyret bør fagmiljø begrunne estimatet for studentdeltakelse, samt utrede forholdene rundt finansieringen av videreutdanningen som modul i masterstudiet.

**UNIVERSITETET
I OSLO**

Oslo, 17.04.08

Seksjonssjef Runi Vibeke Sommerstad
Økonomiseksjonen Det medisinske fakultet
Postboks 1078 - Blindern
0316 Oslo

Institutt for psykiatri
*Seksjon for selvmordsforskning
og -forebygging*
Sognsvannsveien 21, Bygning 12
0320 Oslo

Besøksadresse
Gaustad sykehus, bygning 12

Telefon: 22 92 34 73
Telefaks: 22 92 39 58
E-post: ssiff-post@medisin.uio.no
<http://www.selvmord.no>

DET MEDISINSKE FAKULTET

Om rekrutteringsgrunnlaget for Masterprogram i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, og om ressursbruken i forhold til SSFFs ressursbruk på Videreutdanning i selvmordsforebyggende arbeid (VISA).

Rekrutteringsgrunnlaget

Vi er bedt om å redegjøre for grunnlaget for å anta at man kan rekruttere minst 50 studenter til programmet selv med en studieavgift på kr 15.000 pr semester i 6 semestre.

Masterprogram i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer vil bli organisert som et deltidsstudium og legger til rette for at studenter fra hele landet kan delta mens de fortsatt er i arbeid.

Masterprogrammet retter seg primært mot yrkesgrupper med fullført helse- og/eller sosialfaglig/pedagogisk utdanning av minimum 3 års varighet og som har minst 2 års relevant yrkespraksis. Eksempler på relevante yrkesgrupper vil være sosionomer, sykepleiere, pedagoger, leger og psykologer som arbeider både i første og annenlinjetjenesten i offentlig sektor, private og frivillige organisasjoner.

SERAF's (tidligere Seksjon for kliniske rusmiddelproblemer) etter- og videreutdanning tilbyr en rekke enkeltstående kurs for leger, psykologer og andre relevante yrkesgrupper med interesse for rus- og avhengighetsproblematikk. Hvert år deltar omkring 150 deltakere på ett eller flere av våre kurs. SERAF krever en mindre kursavgift for deltakelse slik at driften av EVU-tilbudet blir balansert. Mange av deltakerne på SERAF's etter- og videreutdanning er i masterprogrammets målgruppe, og enkelte har allerede meldt sin interesse for å ta master i psykososialt arbeid. Vi har også blitt kontaktet av andre

samarbeidsparter som LAR ØST (Aker universitetssykehus HF) og Rusmideletaten der det meldes om flere interesserte. Behovet for ny kunnskap og kompetanse innenfor området er stort, og vi tror at arbeidsgiver i stor grad vil ønske å dekke hele eller deler av studieavgiften for dem som ønsker å ta en slik mastergrad med spesialisering innenfor rus- og avhengighetsproblematikk.

NKVTS driver utstrakt undervisningsvirksomhet rettet mot høyskoler, universitet og flere yrkesgrupper som arbeider både med avdekking, forebygging og behandling innen feltet vold og traumatisk stress. Arbeidssteder er blant annet sosial- og helsetjenester i kommunene, instanser i Bufetat, sykehus og legevakt, krisesentre og incestsentre, skole- og barnehageetat, spesialisthelsetjenester, tolketjenester, instanser som arbeider med flyktninger og innvandrere, volds- og voldtekstmottak og omsorgs og behandlingstiltak for rusmiddelmissbrukere. Nåværende undervisning vil samles i det planlagte masterprogrammet, hvilket betyr et stort nedslagsfelt med rekrutteringsgrunnlag fra mange etater i helse- og omsorgssektoren.

VISA har siden 2002 rekruttert om lag 20 studenter til hvert kull med oppstart hvert andre år. En masterutdanning vil for hver student koste 42 000 kr mer enn det videreutdanningen har gjort (økt studielengde og økt studieavgift). Imidlertid er erfaringene fra VISA at 3 av 4 studenter får dekket sine utgifter fra sin arbeidsgiver. Vi tror derfor at masterprogrammets pris ikke vil påvirke rekrutteringen i negativ retning. Vi innser også at VISA i dag taper i konkurransen med andre masterprogram ved ulike høyskoler, noe som vi må regne med påvirker antallet studenter vi rekrutterer til VISA negativt. Flere tidligere studenter ved VISA har ytret ønske om å fordype seg videre gjennom en mastergrad og ved opptaket i 2007 var det mange søkere som viste interesse for den planlagte masteren i psykososialt arbeid.

Masterprogrammet er aktuelt for et stort antall yrkesgrupper fra hele landet. Basert på erfaringer fra tidligere undervisningsvirksomhet mener vi det er realistisk å tro at et masterprogram innen selvmord, rus vold og traumer vil ha et minst like godt rekrutteringsgrunnlag som nåværende undervisningsaktiviteter og at vi kan ha en realistisk forventning om å rekruttere minst 54 studenter.

Som en tilleggsfinansiering kan enkelte av påbyggingsemnene også kjøres som kurs der det åpnes for deltakere som ikke er tatt opp på masterprogrammet. Det vil da bli krevet en egen kursavgift som kan bidra til å finansiere emnet. For deltakere som ikke er tatt opp på masterprogrammet vil kurset ikke bli studiepoenggivende.

Ressursbruk

Ressursbruk handler om undervisningskapasitet og økonomiske ressurser. Når det gjelder undervisningskapasitet, har vi i planleggingen av masterprogrammet tatt utgangspunkt i at vi i undervisningen av VISA selv står for 50 % av all undervisning, veiledning og eksaminering, og kjøper inn de øvrige 50 % eksternt. Slik er det også budsjettert for masterprogrammet. Omfanget av det eksterne innkjøpet er i budsjettet ført opp under postene forelesning, gruppeveiledning, skriveseminar, sensur og oppgaveveiledning. Omfanget av de interne ressursene er ført opp som 1/3 stilling som 1. amanuensis. Ved en eventuell intern fakturering av tid enhetenes ansatte bruker på forelesning, gruppeveiledning, skriveseminar, sensur og oppgaveveiledning regner vi med å komme opp i kr. 213.696 pr enhet pr år om man rekrutterer 60 studenter.

Spørsmålet er om enhetene har tidsmessige ressurser til dette. Vårt svar er at dette kan enhetene pålegge sine forskere fordi det er en oppgave nevnt i enhetenes oppdragsbrev fra finansior, det er en oppgave besluttet prioritert av enhetenes ledelse, og disse forskerne er ikke fullt belagt med annen pliktundervisning for Det medisinske fakultet. Hver av enhetene har tilsatt enkelte ansatte i stillinger med undervisningsplikt overfor embetsstudiet i medisin. Denne undervisningen vil fortsette uavhengig av planene om et masterprogram. Hver av enhetene bruker allerede ressurser på undervisning i tilnærmet samme størrelsesorden som masterprogrammet vil kreve, men NKVTS bruker den på undervisning ved andre høyskoler og universitetsstudier, SERAF på etter- og videreutdanningskurs utenfor universitetssystemet og SSFF på VISA. Disse tidsressursene vil bli flyttet til masterprogrammet.

Når det gjelder økonomiske ressurser, så gjelder et tilsvarende resonnement. Ressursene som i dag brukes på VISA, kurs og ekstern undervisning vil bli flyttet til masterprogrammet. Inntektene fra denne virksomheten vil erstattes av inntektene fra studieavgiftene på masterprogrammet. Det er vanskelig å sette opp dette som to sammenlignbare kolonner i en tabell fordi dette budsjetteres og regnskapsføres helt ulikt for hver av enhetene, og fordi dagens tilbud og masterprogrammet helt ulike budsjettmessige strukturer. Det vi har gjort er å sette opp en sammenligning mellom SSFFs budsjett for VISA og SSFFs budsjettandel for masterprogrammet. For sammenlignbarhetens skyld har vi også satt det opp som et årsbudsjett der utgifter og inntekter for hver av årene i programmene er utjevnet.

Budsjett VISA (2 år) 2008-2009

Inntekter	2008-2009	Gj.snitt pr. år
Støtte Hdir	608 000	300 000
Studieavgift	768 000	384 000
Sum inntekter	1 368 000	684 000
Utgifter		
Bilagslønn gruppeveiledning	30 000	15 000
Bilagslønn undervisning inkl sos.utg.	136 560	68 280
HPL kurs	7 000	3 500
Skrivekurs	6 600	3 300
VIVAT kurs	15 000	7 500
Beverting/student sosialt	33 000	16 500
Evaluering/kandidatundersøkelse	50 000	25 000
Bilagslønn sensur	28 951	14 475
Bilagslønn oppgaveveiledning	58 631	29 315
DB bilagslønn	84 357	42 178
Kurs ansatte	50 000	25 000
Reise	17 687	8 844
Markedsføring	100 000	50 000
Lærekrefter SSFF	224 172	112 086
Studiekonsulent	550 896	275 448
Sum utgifter	1 392 854	696 426
Resultat	24 854	12 427

Budsjett Master (3 år) 2009-2011

Inntekter	2009-2011	Gj.snitt pr. år
Støtte fra Hdir		
Egenandel SSFF	641 088	213 696
Studieavgifter (minus fratfall)	1 550 000	516 666
Sum inntekter	2 191 088	730 362
Utgifter		
Forelesning	201 914	67 304
Gruppeveiledning	26 701	8 900
Skriveseminar	16 668	5 552
Sensur	46 324	15 441
Oppgaveveiledning	112 617	37 539
Driftsutgifter	84 000	28 000
Studiekonsulent	437 213	145 737
1. amanuensis/lærekrefter SSFF	641 088	213 696
Fagsvarvrig SSFF	615 755	205 251
Sum utgifter	2 182 300	727 430
Resultat	8 788	2 932

Vi håper Det medisinske fakultet vil fremme godkjenningen av masterprogrammet for Studiekomiteen dette semesteret. Vi ser at siste frist er 24. april for saker til komiteens siste møte dette semesteret 15. mai.

Med vennlig hilsen

Henning Herrestad

Henning Herrestad
Førsteamanuensis, dr. philos
Nestleder SSFF

Til Universitetets studiekomité
Fra Universitetsdirektøren

Sakstype:	Vedtakssak
Møtesaksnr.:	V-sak 3
Møtenr.	5 / 2008
Møtedato:	22. mai 2008
Notatdato:	15. mai 2008
Arkivsaksnr.:	2008/88
Saksbehandler:	Jonny Roar Sundnes, Studieavdelingen

ENDRING AV FORSKRIFT OM STUDIER OG EKSAMENER VED UIO

Henvisning til lovverk, plandokumenter og tidligere behandling i styret:

- Lov om universiteter og høyskoler av 1. april 2005 nr. 15
- Forskrift om studier og eksamener ved UiO, vedtatt 20. desember 2005 med senere endringer.

Hovedproblemstillinger i saken:

Som et ledd i videreutviklingen av Forskrift om studier og eksamener ved Universitetet i Oslo foreslår Studieavdelingen prinsipper for endring av forskriften. Prinsippene skal være en rettesnor i arbeidet med å utforme konkrete forskriftsendringer.

På grunn av innmeldte behov foreslår Studieavdelingen også regelendringer. Vi har foretatt en høring til fakultetene og Studentparlamentet om forslagene i dette notatet, og har fått svar fra SV, HF, MN, JUS og UV. I etterkant av høringen har det blitt nødvendig å inkludere et forslag om å endre virkeområdet for forskriften, for å presisere hvilket regelverk som gjelder for eksamener i opplæringsdelen av forskerutdanningen.

Vi gjør spesielt oppmerksom på at endringsforslaget til § 5.6.2 inneholder to alternativer, og ber om at Studiekomiteen tar stilling til hvilket av de to alternativene som bør vedtas.

FORSLAG TIL VEDTAK:

Studiekomiteen anbefaler universitetsledelsen å vedta de foreslåtte endringene av Forskrift om studier og eksamener ved Universitetet i Oslo. Studiekomiteen anbefaler universitetsledelsen å vedta nye versjoner av §§ 4.3, 5.6 og 8 i tråd med forslaget.

Vedlegg:

1. Notat fra universitetsdirektøren om endring av forskrift om studier og eksamener ved UiO.
2. Utkast til forskrift om endring av forskrift om studier og eksamener ved UiO.
3. Høringsnotat til fakultetene og Studentparlamentet datert 24. januar 2008.
4. Høringsuttaler fra SV, HF, MN, JUS og UV.
5. Utdrag fra gjeldende forskrift om studier og eksamener ved UiO.

Notat til universitetets studiekomité: Endring av forskrift om studier og eksamener ved UiO

BAKGRUNN

Som et ledd i videreutviklingen av Forskrift om studier og eksamener ved Universitetet i Oslo (heretter kalt forskriften) foreslår Studieavdelingen prinsipper for endring av forskriften. Prinsippene skal være en rettesnor i arbeidet med å utforme konkrete forskriftsendringer. På grunn av innmeldte behov foreslår Studieavdelingen også regelendringer. Vi har foretatt en høring til fakultetene og Studentparlamentet om forslagene i dette notatet, og har fått svar fra SV, HF, MN, JUS og UV.

PRINSIPPER FOR ENDRING AV FORSKRIFTEN

Strukturen i regelverket tilknyttet forskriften består i dag av tre hovedelementer:

- **Forskriften** vedtas av universitetsstyret og samler regler som er felles for UiO. Hoveddelen av reglene oppfyller forvaltningslovens definisjon av en forskrift: de regulerer rettigheter og plikter for et ubestemt antall personer (fvl. § 2). Andre regler er tatt inn av informasjonshensyn eller som delegasjonsvedtak.
- **Utfyllende regler** vedtas av universitetsstyret, rektor eller universitetsdirektøren og samler regler som enten gjelder for avgrensede områder eller for enkelte grupper, og som er for detaljerte til å ha med i forskriften. Noen av reglene er på grunn av sitt innhold på nivå med forskriften, mens andre regler er administrative bestemmelser.
- **Nærmere regler** vedtas av det enkelte fakultetet og av universitetsdirektøren og gir fakultetene og fellesnivået et sted å samle administrative bestemmelser på en del konkrete områder (for eksempel eksamensavvikling og vitnemålsutforming).

UiOs regelverk er komplekst og kan være vanskelig å finne fram i for personer som ikke allerede kjenner regelverket godt. Studieavdelingen ønsker å redusere kompleksiteten, slik at regelverket blir lettere å finne fram i både for studenter og andre brukere. Dette er både et strukturelt og et språklig spørsmål, og vil kreve innsats over tid og samarbeid mellom Studieavdelingen og fakultetene.

Studieavdelingen legger opp til en gjennomgang av hovedelementene i regelverket for å se om strukturen kan forenkles. Det kan være hensiktsmessig å samle regler som på grunn av sitt innhold er på nivå med forskriften i selve forskriften, for å klargjøre hvilken instans som vedtar reglene og hvilke saksbehandlingskrav som gjelder ved endringer. Tilsvarende kan det være hensiktsmessig å samle administrative bestemmelser i nærmere regler.

Studieavdelingen ønsker i størst mulig grad fellesregler i stedet for fakultetsvise eller programspesifikke regler, forutsatt at dette ikke er i strid med hvert fakultets eller studieprogramms særegne behov. I forbindelse med behandlingen av spørsmålet om kvoteordning på gjentak for masterstudiet i rettsvitenskap uttrykte universitetsstyret ønske om et mest mulig harmonisert regelverk for hele UiO. Dette kan i noen tilfeller innebære en diskusjon om arbeidsdelingen mellom nivåene: hva bør være felles for hele universitetet og hva bør fastsettes nærmest mulig programmene og studentene?

Studieavdelingen vil legge disse vurderingene til grunn for arbeidet med forskriften, slik at vi får en helhetlig og brukervennlig utforming av UiOs regelverk. Endringsforslag vil være basert på Justisdepartementets veiledning "Lovteknikk og lovforberedelse", som inneholder nasjonale krav til forskrifter og gir råd om forskriftsutforming.

Studieavdelingen vil legge vekt på følgende i forslag om forskriftsendringer:

1. Formulere endringer i et språk som gjør det lettest mulig for brukerne å forstå reglene.
2. Holde antallet nivåer lavest mulig (helst inntil to nivåer, deretter punktnummerering).
3. Redusere antallet krysskoblinger i forskriften. Med en enklere struktur kan behovet for krysskoblinger løses med innholdsfortegnelsen og en stikkordliste.
4. Rendyrke forskriften som et dokument som regulerer rettigheter og plikter og nærmere regler som et dokument for administrative bestemmelser.
5. Fjerne hjemler til å fastsette utfyllende regler der hjemlene ikke har blitt benyttet, og innarbeide eksisterende utfyllende regler enten i forskriften eller i nærmere regler.
6. Senke detaljeringsnivået, der dette ikke har betydning for reglens innhold.
7. Klargjøre hva som er institusjonsomfattende regler og hva som blir delegert.

Det vil være en omfattende jobb å revidere hele forskriften, og Studieavdelingen foreslår derfor en stegvis gjennomgang: disse punktene kan brukes når endringsbehov oppstår. Vi ønsker spesielt en gjennomgang av de reglene studentene har størst behov for å kjenne til.

Fakultetene støtter de foreslåtte prinsippene, og er positive til ønsket om å redusere kompleksiteten i regelverket. Fakultetene understreker at regelverket må ta hensyn til eventuelle særegne behov på enkeltfakulteter eller -programmer. De juridiske aspektene ved forskriften må veie tyngst; språklig forenkling må ikke gå på bekostning av presisjon.

FORSLAG TIL ENDRINGER AV FORSKRIFTEN

Forskriftens § 1 Virkeområde

Gjeldende: Forskriften gjelder fra og med 1. januar 2006 for grader, studier og eksamener ved Universitetet i Oslo, unntatt grader, studier og eksamener på doktorgradsnivå eller som spesialistutdanning. Om overgangsregler, se § 10.3. [...]

Forslag: Forskriften gjelder fra og med 1. januar 2006 for grader, studier og eksamener ved Universitetet i Oslo, inkludert elementer i opplæringsdelen av forskerutdanningen som avsluttes med eksamen. Forskriften gjelder ikke for øvrige forhold i forskerutdanningen eller for spesialistutdanning. [...]

Kommentar: Formålet med endringen er å presisere at eksamener i opplæringsdelen av forskerutdanningen er omfattet av universitets- og høyskoleloven og UiOs

øvrige regelverk om eksamen. Tilsvarende punkter i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Oslo og retningslinjene for saksbehandling i saker om mistanke om fusk/forsøk på fusk justeres også. Forslaget var ikke med i høringen til fakultetene og Studentparlamentet. Endringen foreslås på grunn av klagenemndas behandling av saker om mistanke om fusk/forsøk på fusk ved eksamener i opplæringsdelen av forskerutdanningen, og er et ledd i arbeidet med å informere ph.d.-studenter bedre om hvilke krav som gjelder ved slike eksamener.

Forskriftens § 2.2 Tilleggsbetegnelser for graden bachelor (endring av regel)

Gjeldende: Overskrift: Tilleggsbetegnelser for graden bachelor med engelsk oversettelse.

Tekst: Ved Universitetet i Oslo skal graden *bachelor* ha følgende tilleggsbetegnelser, norsk med engelsk oversettelse, i samsvar med studiets faglige tyngde: [...].

Forslag: Overskrift: Tilleggsbetegnelser for graden bachelor.

Tekst: Ved Universitetet i Oslo skal graden *bachelor* ha følgende tilleggsbetegnelser i samsvar med studiets faglige tyngde: [...].

Kommentar: Tilleggsbetegnelsen for en bachelorgrad er ikke alltid norsk, og den engelske tilleggsbetegnelsen er derfor ikke alltid bare en oversettelse. Dagens regel gir inntrykk av at tilleggsbetegnelsen alltid er norsk og at den deretter oversettes. Dette har betydning for Diploma Supplement. Dette forslaget har ikke vært på høring til fakultetene, men vi anser det som ukontroversielt og tar det likevel med i saken.

Forskriftens § 2.3/2.3.1 Tilleggsbetegnelser for graden master [...] (endring av regel)

Gjeldende: Overskrift: Tilleggsbetegnelser for graden master med engelsk oversettelse og engelsk oversettelse av graden master i rettsvitenskap

Tekst: Ved Universitetet i Oslo skal graden master ha følgende tilleggsbetegnelser, norsk med engelsk oversettelse, i samsvar med studiets faglige tyngde: [...]

Forslag: Overskrift: Tilleggsbetegnelser for graden master og engelsk oversettelse av graden master i rettsvitenskap

Tekst: Ved Universitetet i Oslo skal graden *master* ha følgende tilleggsbetegnelser i samsvar med studiets faglige tyngde: [...]

Kommentar: Samme kommentar som til § 2.2.

Forskriftens § 4.5 Undervisningstilbud (ny regel)

Forslag: Fakultetet kan i programplan eller emnebeskrivelse fastsette at et emne kan avlyses dersom det melder seg for få søkere/påmeldte.

Kommentar: Forslag til hvordan etablert praksis kan hjemles, etter ønske fra MN. Med større fokus på undervisningsopptak og studiegjennomføring kan avlysning av et emne vurderes som en inngripen i studentenes rettigheter og dermed noe som krever en hjemmel på dette nivået. Dette forslaget kan innebære et behov for en større diskusjon om regelfesting av rettigheter og plikter på et felt som ikke tidligere har vært detaljert behandlet i forskriften. Vi forventer

at fakultetene i slike saker tar hensyn til om et emne er obligatorisk for noen studentgrupper.

Forskriftens § 5.6.2 Eksamen er tidligere bestått (ny regel)

- Forslag (1): En semesteroppgave eller tilsvarende kan ikke leveres på nytt i bearbeidet form, med mindre noe annet er angitt i emnebeskrivelsen.
- Forslag (2): Fakultetet selv kan i nærmere regler til § 5.6.2 fastsette bestemmelser om ny innlevering av semesteroppgaver og tilsvarende oppgaver som et nytt eksamensforsøk.
- Kommentar: Det første forslaget er HF's ønske om regel for ny innlevering av semesteroppgaver. I høringsnotatet foreslo vi opprinnelig at fakultetene gis en hjemmel til å fastsette slike regler selv (2), men vi ser at det er mest hensiktsmessig å ta regelen inn i forskriften (jf. første del av dette notatet).

HF mener at semesteroppgave er en eksamensform som svært ofte er knyttet sammen med undervisningen i det aktuelle semesteret. HF ønsker ikke at studenter skal kunne levere samme oppgave i bearbeidet form opptil 3 ganger for å forbedre karakteren, med de fordeler man kan få ved å be om begrunnelse hver gang. Forslaget innebærer å regelfeste en praksis ved HF som kan virke uklar siden den i dag ikke står noe sted.

Studiekomiteen må spesielt ta stilling til om komiteen ønsker å anbefale alternativ 1 eller 2 mht. gjentak av semesteroppgaver og tilsvarende.

Forskriftens § 7.1.7 Utsatt studiestart, permisjon, forsinkelse (presisering av regel)

- Forslag: d) fødselspermisjon
- Kommentar: Formålet er å kunne behandle fødselspermisjoner ulikt andre permisjoner. Forslaget har tidligere vært på høring til fakultetene og fikk da bred støtte.

Forskriftens § 8.1.1 Vitnemål om fullført grad (endring av regel)

- Gjeldende: Fakultetet selv utsteder vitnemål, og bare én gang for den enkelte grad. Fakultetet kan likevel ved tap av vitnemål utstede duplikat.
- Forslag: Fakultetet selv utsteder vitnemål, og det enkelte vitnemålet utstedes bare én gang. Etter søknad kan fakultetet ved tap av vitnemål utstede duplikat.
- Kommentar: Regelen om at vitnemål for en grad bare tildeles én gang bør endres fordi den kan være i strid med paragraf 2.8 om tildeling av ny grad. Likevel må det komme klart fram at det enkelte vitnemålet bare utstedes én gang. Videre foreslås ordene "etter søknad" lagt til om duplikat, for å signalisere at fakultetet ikke alltid har anledning til å skrive ut duplikat og derfor må foreta en vurdering i hvert enkelt tilfelle.

Utfyllende regler til § 5.1 Eksamensformer (tillegg)

- Forslag: - flervalgsprøve
- Kommentar: Enkelte emner bruker allerede denne eksamensformen.

NYE VERSJONER AV PARAGRAFER SOM FORESLÅS ENDRET

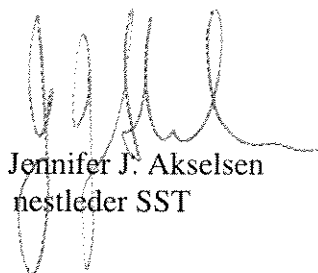
De foreslåtte endringene er innarbeidet i de aktuelle paragrafene og lagt ved denne saken i et utkast til endringsforskrift. Vi har gått spesielt gjennom §§ 4.3, 5.6 og 8 med sikte på å ta i bruk de foreslåtte prinsippene for endringer av forskriften. Endringer utover de som er beskrevet i dette notatet er kun språklige, og skal ikke endre reglenes innhold.

Forslag til vedtak

Studiekomiteen anbefaler universitetsledelsen å vedta de foreslåtte endringene av Forskrift om studier og eksamener ved Universitetet i Oslo. Studiekomiteen anbefaler universitetsledelsen å vedta nye versjoner av §§ 4.3, 5.6 og 8 i tråd med forslaget.

Monica Bakken
studiedirektør
e.f.

Jennifer J. Akselsen
nestleder SST

Forskrift om endringer i forskrift om studier og eksamener ved Universitetet i Oslo av 20. desember 2005 nr. 1798

I forskrift om studier og eksamener ved Universitetet i Oslo gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Forskriften gjelder fra og med 1. januar 2006 for grader, studier og eksamener ved Universitetet i Oslo, *inkludert eksamener i opplæringsdelen av forskerutdanningen. Forskriften gjelder ikke for øvrige forhold i forskerutdanningen eller for spesialistutdanning.* [...]

§ 2.2s overskrift skal lyde:

Tilleggsbetegnelser for graden *bachelor*

§ 2.2 skal lyde:

Ved Universitetet i Oslo skal graden bachelor ha følgende *tilleggsbetegnelser* i samsvar med studiets faglige tyngde: [...]

§ 2.3s overskrift skal lyde:

Tilleggsbetegnelser for graden *master* og engelsk oversettelse av graden master i rettsvitenskap

§ 2.3.1 skal lyde:

Ved Universitetet i Oslo skal graden master ha følgende *tilleggsbetegnelser* i samsvar med studiets faglige tyngde: [...]

Ny § 4.3 skal lyde:

(1) Fakultetet fastsetter undervisningstilbudets omfang for emner og studieenheter ut fra universitetsstyrets fastsettelse av opptaksrammer for det enkelte studieprogram.

(2) Fastsettelsen av undervisningstilbudets omfang kan innebære begrenset kapasitet med hensyn til adgangen til:

- ikke-obligatoriske emner eller studieenheter i et semester
- obligatoriske emner eller studieenheter i et semester ved forsinkelse i studieprogrammet

(3) Fakultetet kan i programplan eller emne-/studieenhetsbeskrivelse fastsette at det ordinært ikke er adgang til gjentak av undervisningsaktivitet med begrenset kapasitet tilhørende studieprogrammet eller emnet/studieenheten.

(4) Fakultetet kan i emnebeskrivelse fastsette at et emne kan avlyses dersom det melder seg for få søkere/påmeldte.

Ny § 5.6 skal lyde:

(1) Ved Universitetet i Oslo kan det ordinært ikke gis adgang til mer enn tre eksamensforsøk for den enkelte eksamen. Begrensningen i antallet eksamensforsøk gjelder totalt for emnet, også dersom emnet har skiftet emnekode.

(2) Universitetsstyret kan i utfyllende regler fastsette at det for enkelte studieprogram ordinært skal være færre eksamensforsøk eller praksisforsøk enn tre for den enkelte eksamen eller praksis. Begrensningen i antallet eksamensforsøk gjelder totalt for emnet, også dersom emnet har skiftet emnekode.

(3) Fakultetet kan i emne-/studieenhetsbeskrivelsen fastsette at det ordinært skal være totalt to eksamensforsøk for et emne når eksamen i emnet tidligere er bestått. Begrensningen i antallet eksamensforsøk gjelder totalt for emnet, også dersom emnet har skiftet emnekode.

(4) Fakultetet kan i emne-/studieenhetsbeskrivelsen fastsette at flere eksamener ordinært må avlegges på nytt når eksamen som tidligere er bestått, ønskes gjentatt, og det finnes senere eksamen(er) som bygger på denne.

(5) En masteroppgave som har fått et ikke-bestått eksamensresultat, kan bare én gang leveres på nytt som et nytt eksamensforsøk, og da innen avtalt tidspunkt og i bearbeidet form. En masteroppgave som har fått et bestått resultat til eksamen, kan ikke leveres på nytt i bearbeidet form.

(6) En semesteroppgave eller tilsvarende kan ordinært ikke leveres på nytt i bearbeidet form, med mindre noe annet er angitt i emnebeskrivelsen.

(7) Fakultetet avgjør søknad om dispensasjon med hensyn til antall eksamensforsøk.

§ 7.1.7 nytt ledd skal lyde:

d) fødselspermisjon

Ny § 8.1 skal lyde:

(1) Vitnemål om fullført grad skal opplyse om grunnlaget for tildeling av graden. Alle studieenheter som inngår i graden, skal fremkomme på vitnemålet.

(2) Vitnemål om fullført studieprogram eller utdanning som ikke gir grad, skal opplyse om grunnlaget for utstedelsen av vitnemålet.

(3) Universitetsdirektøren kan i Nærmere regler til § 8.1 fastsette bestemmelser om utformingen av vitnemål, herunder

- hvordan studieenheter fra andre institusjoner skal angis på vitnemålet
- hvordan særskilt eksamensform for privatister skal angis på vitnemålet
- hvordan fellesgrader med andre institusjoner skal angis på vitnemålet

(4) Fakultetet selv utsteder vitnemål, og det enkelte vitnemålet utstedes bare én gang. Etter søknad kan fakultetet ved tap av vitnemål utstede duplikat.

Ny § 8.2 skal lyde:

(1) En karakterutskrift kan inneholde både emner som ikke inngår i en grad eller fullført utdanning, og emner som gjør det.

(2) Universitetsdirektøren kan i Nærmere regler til § 8.2 fastsette bestemmelser om utformingen av karakterutskrifter.

(3) Fakultetet sørger for utstedelsen av karakterutskrifter.

Ny § 8.3 skal lyde:

Universitetsdirektøren kan i Nærmere regler til § 8.3 fastsette bestemmelser om utformingen av Diploma Supplement.

Til:
Fakultetene
Studentparlamentet
SKK, SUM

Saksbehandler: JRSU

Dato: 24.01.2008 **Saksnr.:** 06/640 **Sakseier:** STA

Studieavdelingen
Postboks 1072 Blindern
0316 OSLO
Telefon: 22 85 50 50
Telefaks: 22 85 44 59
E-post: postmottak@admin.uio.no
Nettadresse: <http://www.admin.uio.no/sta/>

Endring av Forskrift om studier og eksamener ved UiO

Formålet med notatet er å orientere om Studieavdelingens holdning til videreutvikling av Forskrift om studier og eksamener ved Universitetet i Oslo (heretter kalt forskriften) og å be om eventuelle innspill til forslag til endringer av forskriften.

Strukturen i regelverket tilknyttet forskriften består i dag av tre hovedelementer:

- **Forskriften** vedtas av Universitetsstyret og samler regler som er felles for UiO. Hoveddelen av reglene oppfyller forvaltningslovens definisjon av en forskrift: de regulerer rettigheter og plikter for et ubestemt antall personer (§ 2). Andre regler er tatt inn av informasjonshensyn eller som delegasjonsvedtak.
- **Utfyllende regler** vedtas av Universitetsstyret, Rektor eller Universitetsdirektøren og samler regler som enten gjelder for avgrensede områder eller for enkelte grupper, og som er for detaljerte til å ha med i forskriften. Noen av reglene er på grunn av sitt innhold på nivå med forskriften, mens andre regler er administrative bestemmelser.
- **Nærmere regler** vedtas av det enkelte fakultetet og av Universitetsdirektøren og gir fakultetene og fellesnivået et sted å samle administrative bestemmelser på en del konkrete områder (for eksempel eksamensavvikling og vitnemålsutforming).

UiOs regelverk er komplekst og kan være vanskelig å finne fram i for personer som ikke allerede kjenner regelverket godt. Studieavdelingen ønsker å redusere kompleksiteten, slik at regelverket blir lettere å finne fram i både for studenter og andre brukere. Dette er både et strukturelt og et språklig spørsmål, og vil kreve innsats over tid og samarbeid mellom Studieavdelingen og fakultetene.

Studieavdelingen legger opp til en gjennomgang av hovedelementene i regelverket for å se om strukturen kan forenkles. Det kan være hensiktsmessig å samle regler som på grunn av sitt innhold er på nivå med forskriften i selve forskriften, for å klargjøre hvilken instans som vedtar reglene og hvilke saksbehandlingskrav som gjelder ved endringer. Tilsvarende kan det være hensiktsmessig å samle administrative bestemmelser i nærmere regler.

Studieavdelingen ønsker i størst mulig grad fellesregler i stedet for fakultetsvise eller programspesifikke regler, forutsatt at dette ikke er i strid med hvert fakultets eller studieprograms særegne behov. I forbindelse med behandlingen av spørsmålet om kvoteordning på gjentak for masterstudiet i rettsvitenskap uttrykte universitetsstyret ønske om et mest mulig harmonisert regelverk for hele UiO. Dette kan i noen tilfeller innebære en diskusjon om arbeidsdelingen mellom nivåene: hva bør være felles for hele universitetet og hva bør fastsettes nærmest mulig programmene og studentene?

Studieavdelingen vil legge disse vurderingene til grunn for arbeidet med forskriften, slik at vi får en helhetlig og brukervennlig utforming av UiOs regelverk. Endringsforslag vil være basert på Justisdepartementets veiledning "Lovteknikk og lovforberedelse", som inneholder nasjonale krav til forskrifter og gir gode råd om hvordan forskrifter kan utformes.

Studieavdelingen vil legge vekt på følgende når vi utformer forslag om endring av forskriften:

1. Formulere endringer i et språk som gjør det lettest mulig for brukerne å forstå reglene.
2. Holde antallet nivåer lavest mulig (helst inntil to nivåer og deretter punktnummerering).
3. Fjerne forskriftens henvisninger til seg selv i størst mulig grad. Med en enklere struktur kan behovet for krysskoblinger løses med innholdsfortegnelsen og en stikkordliste.
4. Rendyrke forskriften som et dokument som regulerer rettigheter og plikter og nærmere regler som et dokument for administrative bestemmelser.
5. Fjerne hjemler til å fastsette utfyllende regler der hjemlene ikke har blitt benyttet, og innarbeide eksisterende utfyllende regler enten i forskriften eller i nærmere regler.
6. Senke detaljeringsnivået i forskriften, der dette ikke har betydning for reglens innhold.
7. Klargjøre hva som er institusjonsomfattende regler og hva som blir delegert.

Det vil være en omfattende jobb å revidere hele forskriften, og Studieavdelingen foreslår derfor en stegvis gjennomgang: de foreslåtte punktene kan vurderes når enkeltbestemmelser likevel blir gjennomgått, i takt med at endringsbehov oppstår. Studieavdelingen ønsker spesielt en gjennomgang av de reglene som studentene har størst behov for å kjenne til.

Forslag til endringer av forskriften

Studieavdelingen ber om tilbakemeldinger til følgende endringsforslag:

Til forskriftens § 4.3 Undervisningstilbud (ny regel)

Forslag: Fakultetet kan i programplan eller emne-/studieenhetsbeskrivelse fastsette at et emne kan avlyses dersom det melder seg for få søkere/påmeldte.

Kommentar: Dette er et forslag til hvordan etablert praksis kan hjemles, etter ønske fra MN. Med større fokus på undervisningsopptak og studiegjennomføring, kan avlysning av et emne vurderes som en inngripen i studentenes rettigheter og dermed noe som krever en hjemmel på dette nivået. Dette forslaget kan innebære et behov for en større diskusjon om regelfesting av rettigheter og plikter på et felt som ikke tidligere har vært detaljert behandlet i forskriften.

Til forskriftens § 5.6.2 Eksamen er tidligere bestått (ny regel)

Forslag: Fakultetet selv kan i nærmere regler til § 5.6.2 fastsette generelle bestemmelser om ny innlevering av en annen oppgave enn en masteroppgave som et nytt eksamensforsøk.

Kommentar: Forslaget forsøker å svare på HF's ønske om mer utfyllende regler for ny innlevering av andre oppgaver enn masteroppgaver. Fakultetene må vurdere om regelen vil fungere, eller om dette bør være et tema for emnebeskrivelsene.

Til forskriftens § 8.1.1 Vitnemål om fullført grad (presisering av regel)

Forslag: Vitnemål skal ordinært sendes ut så snart graden kan oppnås eller slutteksamen er gjennomført.

Kommentar: Studieavdelingen planlegger å legge til rette for større grad av automatisk gradsfangst med påfølgende utstedelse av vitnemål. § 7.2.1 gir allerede hjemmel for å tildele en grad uten forutgående søknad, men vi foreslår at denne gjøres tydeligere ved at en setning om tidspunkt for vitnemålsutstedelse tas inn i § 8.

Til forskriftens § 8.1.1 Vitnemål om fullført grad (endring av regel)

Gjeldende: Fakultetet selv utsteder vitnemål, og bare én gang for den enkelte grad. Fakultetet kan likevel ved tap av vitnemål utstede duplikat.

Forslag: Fakultetet selv utsteder vitnemål. Etter søknad kan fakultetet ved tap av vitnemål utstede duplikat.

Kommentar: Regelen om at vitnemål for en grad bare tildeles én gang foreslås fjernet fordi den kan være i strid med paragraf 2.8 om tildeling av ny grad. Videre foreslås ordene "etter søknad" lagt til om duplikat, for å signalisere at man ikke alltid har anledning til å skrive ut duplikat og at fakultetet derfor må foreta en vurdering i hvert enkelt tilfelle. Neste steg kan være å undersøke mulighetene for en felles praksis mht utskrift av duplikatvitnemål.

Til utfyllende regler til § 5.1 Eksamensformer (tillegg)

Forslag: flervalgsprøve

Kommentar: Enkelte emner bruker allerede denne eksamensformen.

Oppsummering

Forslagene i dette notatet har vært uformelt diskutert i møte mellom STA og medarbeidere ved fakultetene 6. desember. Vedlagt notatet er forslag til endrede versjoner av §§ 4.3, 5.6 og 8, der endringene er innarbeidet i tråd med prinsippene i første del av notatet.

Vi ber om innspill til endringsforslagene **innen 7. mars**. Vi tar gjerne imot innspill også til prinsippene i første del av notatet, enten som del av denne høringen eller uformelt til Studieavdelingen ved anledning. Endringsforslagene vil bli lagt fram for Studiekomiteen 3. april og deretter behandlet av rektor på fullmakt eller i universitetsstyret.

Med hilsen

Monica Bakken
studiedirektør

Jennifer J. Akselsen
nestleder SST

Vedlegg: utkast endring av forskriftens §§ 4.3, 5.6 og 8.

Navn, tittel (på saksbehandler): Jonny Roar Sundnes, rådgiver.
Direkte telefon, e-postadresse: 22 85 71 98, j.r.sundnes@admin.uio.no.

VEDLEGG 1: Forslag til endring av § 4.3

§ 4.3 Undervisningstilbud

(1) Fakultetet fastsetter undervisningstilbudets omfang for emner og studieenheter ut fra universitetsstyrets fastsettelse av opptaksrammer for det enkelte studieprogram.

(2) Fastsettelsen av undervisningstilbudets omfang kan innebære begrenset kapasitet mht adgangen til:

- ikke-obligatoriske emner eller studieenheter i et semester
- obligatoriske emner eller studieenheter i et semester ved forsinkelse i studieprogrammet

(3) Fakultetet kan i programplan eller emne-/studieenhetsbeskrivelse fastsette at det ordinært ikke er adgang til gjentak av undervisningsaktivitet med begrenset kapasitet tilhørende studieprogrammet eller emnet/studieenheten.

(4) Fakultetet kan i programplan eller emne-/studieenhetsbeskrivelse fastsette at et emne kan avlyses dersom det melder seg for få søkere/påmeldte.

VEDLEGG 2: Forslag til endring av § 5.6

§ 5.6 Antall forsøk til eksamen

(1) Ved Universitetet i Oslo kan det ordinært ikke gis adgang til mer enn tre eksamensforsøk for den enkelte eksamen. Begrensningen i antallet eksamensforsøk gjelder totalt for emnet, også dersom emnet har skiftet emnekode.

(2) I særlige regler om studiegjennomføringen for enkelte studieprogram kan det fastsettes at det ordinært skal være færre eksamensforsøk eller praksisforsøk enn tre for den enkelte eksamen eller praksis. Begrensningen i antallet eksamensforsøk gjelder totalt for emnet, også dersom emnet har skiftet emnekode.

(3) Fakultetet kan i programplan eller emnebeskrivelse fastsette at det ordinært skal være totalt to eksamensforsøk for et emne når eksamen i emnet tidligere er bestått. Begrensningen i antallet eksamensforsøk gjelder totalt for emnet, også dersom emnet har skiftet emnekode.

(4) Fakultetet kan i programplan eller emnebeskrivelse fastsette at flere eksamener ordinært må avlegges på ny når eksamen som tidligere er bestått, ønskes gjentatt, og det finnes senere eksamen(er) som bygger på denne.

(5) En masteroppgave som har fått et ikke-bestått eksamensresultat, kan likevel bare én gang leveres på ny som et nytt eksamensforsøk, og da innen avtalt tidspunkt og i bearbeidet form. En masteroppgave som har fått et bestått resultat til eksamen, kan ikke leveres på ny i bearbeidet form.

(7) Fakultetet selv kan i Nærmere regler til § 5.6.2 fastsette generelle bestemmelser om ny innlevering av en annen oppgave enn en masteroppgave som et nytt eksamensforsøk.

(6) Fakultetet avgjør søknad om dispensasjon mht antall eksamensforsøk.

Kommentarer: Forslaget etablerer hovedregelen i punkt 1, og fører deretter opp begrensninger av hovedregelen.

VEDLEGG 3: Forslag til endring av § 8

§ 8. VITNEMÅL M.M.

Fastsatt med hjemmel i § 3-11 i UH-loven av 1. april 2005.

§ 8.1 Vitnemål

- (1) Vitnemål om fullført grad skal opplyse om grunnlaget for tildeling av graden. Alle studieenheter som inngår i graden, skal fremkomme på vitnemålet.
- (2) Vitnemål om fullført studieprogram eller utdanning som ikke gir grad, skal opplyse om grunnlaget for utstedelsen av vitnemålet.
- (3) Universitetsdirektøren kan i Nærmere regler til § 8.1 fastsette bestemmelser om utformingen av vitnemål.
- (4) Fakultetet selv utsteder vitnemål. Etter søknad kan fakultetet ved tap av vitnemål utstede duplikat.
- (5) Vitnemål skal ordinært sendes ut så snart graden kan oppnås eller slutteksamen er gjennomført.

§ 8.2 Karakterutskrift

- (1) En karakterutskrift kan inneholde både emner som ikke inngår i en grad eller fullført utdanning, og emner som gjør det.
- (2) Universitetsdirektøren kan i Nærmere regler til § 8.2 fastsette bestemmelser om utformingen av karakterutskrifter.
- (3) Fakultetet sørger for utstedelsen av karakterutskrifter.

§ 8.3 Diploma Supplement

Universitetsdirektøren kan i Nærmere regler til § 8.3 fastsette bestemmelser om utformingen av Diploma Supplement.

§ 8.4 Autorisasjon for helsepersonell

Universitetsdirektøren kan i Nærmere regler til § 8.4 fastsette bestemmelser om autorisasjon.

Kommentarer: Forslaget innebærer hovedsakelig en endring i § 8.1, ved at nåværende §§ 8.1.1 og 8.1.2 blir koblet og at oversikten over hva Universitetsdirektøren kan fastsette i nærmere regler gjøres mer generell.

Gjeldende versjoner av de paragrafene i forskriften som foreslås omstrukturert

§ 4.3 Undervisningstilbud

Fakultetet fastsetter undervisningstilbudets omfang for emner og studieenheter ut fra Universitetsstyrets fastsettelse av opptakskrav for det enkelte studieprogram.

Fastsettelsen av undervisningstilbudets omfang kan innebære begrenset kapasitet mht adgangen til:

- ikke-obligatoriske emner eller studieenheter i et semester
- obligatoriske emner eller studieenheter i et semester ved forsinkelse i studieprogrammet

Fakultetet kan i programplan eller emne-/studieenhetsbeskrivelse fastsette at det ordinært ikke er adgang til gjentak av undervisningsaktivitet med begrenset kapasitet tilhørende studieprogrammet eller emnet/studieenheten.

Rektor kan i Utfyllende regler fastsette nærmere bestemmelser om undervisningstilbudets omfang.

Om krav til søknad om undervisningsopptak, melding til undervisningsaktiviteter eller fremmøte til undervisningen ved semesterstart, se § 7.1.3.

§ 5.6 Antall forsøk til eksamen

§ 5.6.1 Eksamen er ikke tidligere bestått

Ved Universitetet i Oslo kan det ordinært ikke gis adgang til mer enn totalt tre eksamensforsøk for den enkelte eksamen når eksamen tidligere har oppnådd et ikke-bestått resultat.

Om hva som regnes som tellende eksamensforsøk, se §§ 7.6.1, 7.6.3, 7.6.4 og 7.6.5.

En masteroppgave som har fått et ikke-bestått eksamensresultat, kan likevel bare én gang leveres på ny som et nytt eksamensforsøk, og da innen avtalt tidspunkt og i bearbeidet form.

I bestemmelser om studiegjennomføringen for 5- og 6-årige grader og for øvrige eksamener og grader, jf § 7.1.6 med Utfyllende regler, kan det også fastsettes færre antall eksamensforsøk eller praksisforsøk enn tre for den enkelte eksamen eller praksis. Om hva som regnes som 5- og 6-årige grader, se § 3.1.2.

Begrensningen i antallet eksamensforsøk gjelder totalt for emnet, også om emnet av ulike grunner ikke har samme emnekode i de forskjellige studieprogrammene, men inngår i flere studieprogram, eller inngår i ny form i et studium eller et studieprogram i tilknytning til en overgangsordning.

Begrensningen i antallet eksamensforsøk gjelder også for examen philosophicum, likevel slik at det i en overgangstid frem til og med våren 2007 kan gis adgang til å avlegge denne eksamen mer enn tre ganger.

Fakultetet avgjør søknad om dispensasjon mht antallet eksamensforsøk ved ikke-bestått eksamen.

§ 5.6.2 Eksamen er tidligere bestått

En masteroppgave som har fått et bestått resultat til eksamen, kan ikke leveres på ny i bearbeidet form.

Fakultetet kan for øvrig i programplan eller emne-/studieenhetsbeskrivelse fastsette:

a) om det ordinært skal være totalt to eller tre eksamensforsøk for et emne eller en studieenhet når eksamen i emnet eller studieenheten tidligere er bestått, men med de samme begrensninger mht antallet eksamensforsøk som for ikke-bestått eksamen, se § 5.6.1, 4., 5. og 6. avsnitt

b) at flere eksamener må avlegges på ny når eksamen som tidligere er bestått, ønskes gjentatt, og det finnes senere eksamen(er) som bygger på denne

Om programplan og emne-/studieenhetsbeskrivelse, se §§ 3.3 og 3.4.

Fakultetet avgjør søknad om dispensasjon mht antallet eksamensforsøk ved bestått eksamen, mht hva som må avlegges på ny når eksamen tidligere er bestått og mht gjentak av masteroppgaven.

§ 8. VITNEMÅL M.M.

Fastsatt med hjemmel i § 3-11 i UH-loven av 1. april 2005.

§ 8.1 Vitnemål

§ 8.1.1 Vitnemål om fullført grad

Vitnemål om fullført grad skal opplyse om grunnlaget for tildeling av graden. Alle studieenheter som inngår i graden, skal fremkomme på vitnemålet.

Vitnemål om fullført grad på grunnlag av fullført studieprogram skal opplyse om studieprogrammets navn samt navn på eventuell studieretning.

Vitnemål om fullført grad som krever fordypning innen emnegruppe, skal ordinært inneholde en eller flere emnegrupper hvor både karakter fra enkeltemnene og eventuelt gjennomsnittet er angitt.

Universitetsdirektøren kan i Nærmere regler til § 8.1.1 fastsette øvrige bestemmelser om utformingen av vitnemål for Universitetet i Oslos grader, herunder:

a) i hvilken utstrekning studieenheter fra andre institusjoner skal angis med karakter, og hvor spesifisert studieenheter fra andre institusjoner skal angis

b) hvordan resultatet av annen eksamens- eller prøveform enn den som gjelder programstudenter og enkeltemnestudenter, skal komme til uttrykk på vitnemålet for en privatist

c) hvordan fellesgrader med andre institusjoner i inn- eller utland, jf § 2.9, skal komme til uttrykk på vitnemålet

Fakultetet selv utsteder vitnemål, og bare én gang for den enkelte grad. Fakultetet kan likevel ved tap av vitnemål utstede duplikat.

§ 8.1.2 Vitnemål om fullført studieprogram eller utdanning som ikke gir grad

Vitnemål om fullført studieprogram eller utdanning som *ikke* gir grad, skal opplyse om grunnlaget for utstedelsen av vitnemålet.

Universitetsdirektøren kan i Nærmere regler til § 8.1.2 fastsette bestemmelser om utformingen av vitnemål om fullført studieprogram eller utdanning som ikke gir grad.

Fakultetet selv utsteder vitnemål, og bare én gang for det enkelte studieprogram eller den enkelte utdanning. Fakultetet kan likevel ved tap av vitnemål utstede duplikat.

§ 8.2 Karakterutskrift

En karakterutskrift kan inneholde både emner som ikke inngår i en grad eller fullført utdanning, og emner som gjør det.

Universitetsdirektøren kan i Nærmere regler til 8.2 fastsette øvrige bestemmelser om utformingen av karakterutskrifter for emner som ikke inngår i en grad, herunder:

a) i hvilken utstrekning studieenheter fra andre institusjoner skal inngå i karakterutskriften

b) hvordan resultatet av annen eksamens- eller prøveform enn den som gjelder programstudenter eller enkeltemnestudenter, skal komme til uttrykk på karakterutskrift for en privatist

Fakultetet sørger for utstedelsen av karakterutskrifter.

§ 8.3 Diploma Supplement

Fastsatt med hjemmel i § 3-11 i UH-loven av 1. april 2005.

Universitetsdirektøren kan i Nærmere regler til § 8.3 fastsette bestemmelser om utformingen av Diploma Supplement for gradene og utdanningene.

§ 8.4 Autorisasjon for helsepersonell

Fastsatt med hjemmel i § 3-11 i UH-loven av 1. april 2005.

Universitetsdirektøren kan i Utfyllende regler fastsette nærmere bestemmelser om autorisasjon.